

RAIVA AJA

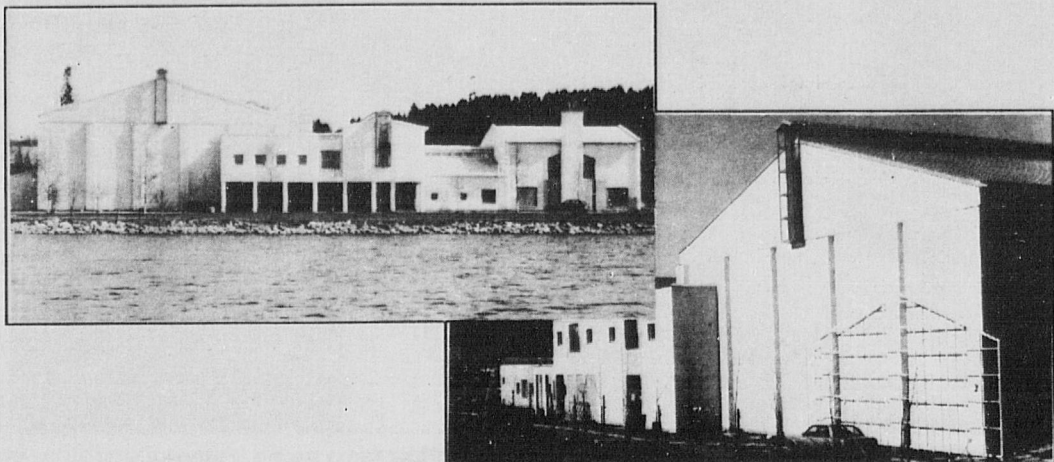
(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammik. 15 - Wed. Jan. 15, 1992

FINNISH AMERICAN WEEKLY

88 vuosikerta Vol. LXXXVIII No. 2

50 cents

Kuopion yliopiston Studentia -rakennus sai tunnustusta

Kuopion yliopiston palvelutalo Studentia sai hopeaa omassa sarjassaan kansainvälisessä arkkitehtuurikilpailussa, jossa palkittiin esimerkillisen toimivasti suunniteltuja urheilu- ja vapaa-ajantiloja. Professori, arkkitehti Juhani Katainen nouti Kölnin 12. kansainvälisten vapaa-ajanmessujen yhteydessä jaetun palkinnon marraskuun alussa.

Raati kehui Studentia erinomaiseksi projektiksi, jossa rakennuskompleksi on onnistuneesti sijoitettu maisemaan ja aiempien yliopistorakennusten yhteyteen. Eri tarkoituksiin käytettävien tilojen jako ja viisas suunnittelu ovat johtaneet erinomaiseen rakennusratkaisuun. Yksinkertainen värienkäyttö luo raukaan, urheilullisen ilmapiirin. Rakennuksen harvat yksityiskohdat on sijoitettu hyvin. Myönteinen vaikutelma syntyy selkeistä ratkaisuista ja rakennuksen käyttäjäystävällisyydestä. Kilpailuun oli ilmoittautunut 61 työtä ympäri maailmaa. Kilpailun sarjoissa jaettiin kaikkiaan 17 palkintoa: 4 kultaista, 4 hopeista ja 9 pronssista.

Arkkitehtitoimisto Juhani Katainen on aiemminkin saanut tunnustusta Studentian suunnittelusta. Saksalainen arkkitehtilehti Baumeister esitteli kaksi vuotta sitten kymmenen suomalaisen arkkitehtuurin helmeä. Mukana oli kaksi Arkkitehtitoimisto Juhani Kataisen työtä.

Verot Suomessa kymmenenneksi kovimmat

Verotus kiristyi Suomessa viime vuosikymmenellä viisi prosenttiyksikköä ja kokonaisveroaste kohosi 33 prosentista vuonna 1980 38 prosenttiin viime vuonna.

Suomen veroaste on OECD:n keräämien tietojen mukaan hieman alhaisempi kuin teollisuusmaissa keskimäärin.

Kaikkien OECD-maiden kes-

kimääräinen veroaste oli toissa vuonna 0.3 prosenttiyksikköä ja EEC-maiden 1.6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomessa.

Teollisuusmaiden verotus

jatkuu sivulla 12

OECD-maiden veroasteet 1980-1990

Maat	1980	1985	1989	1990
Ruotsi	49,1 %	50,4 %	56,1 %	57,7 %
Tanska	45,5 %	49,0 %	49,9 %	48,1 %
Hollanti	45,8 %	44,9 %	46,0 %	45,4 %
Norja	47,1 %	47,6 %	45,5 %	46,2 %
Ranska	41,7 %	44,5 %	43,8 %	43,8 %
Suomi	33,0 %	37,0 %	38,1 %	38,0 %
Saksa	38,0 %	38,0 %	38,1 %	37,7 %
Japani	25,4 %	27,6 %	30,6 %	..
Yhdysvallat	29,5 %	29,2 %	30,1 %	..
Turkki	21,7 %	19,7 %	29,0 %	30,2 %
EEC-maat	36,4 %	39,5 %	39,9 %	..
OECD-maat	34,9 %	36,9 %	38,4 %	..

Lähde: OECD Revenue Statistics 1965-1990.

(verot prosenttia BKT:sta)

Vuosi 1991 historian toiseksi lämpimin

WASHINGTON - Maapallon keskilämpötila oli viime vuonna huomattavasti normaalin yläpuolella. Goddard Institute for Space Studies -instituutin tutkija James Hansen kertoo, että viime vuosi oli historian toiseksi lämpimin vuosi. Lämpimintäkään vuotta ei tarvitse myöskään etsiä kaukaa historiasta: vuosi 1990 kirjattiin aikakirjoihin maapallon lämpimimpänä vuotena.

Hansen kertoo myös, että maapallon lämpeneminen on ollut 25 viime vuoden aikana nopeampaa kuin koskaan aikaisemmin. Edellisvuoteen verrattuna maapallon keskilämpötila laski jonkin verran. Ilmastotutkijoiden mukaan tähän ilmiöön on saattanut vaikuttaa Filippiineillä olevan Pinatubo -vuoren tulivuorenpurkaus. Tulivuori levitti stratosfääriin tonneittain rikkidioksidiä, joka muodosti savu- ja pölyverhon maapallolle tulevan auringonvalon eteen.

Tulivuoriteoriaa tukee viime vuoden viimeisen viiden kuukauden tilastot, jotka osoittavat, että Pinatubon purkauksesta syntyneet aerosolit ovat viilentäneet pääpiirteittäin maapallon ilmaa.

Columbia Universityn tutkija Helene Wilson, joka on työskennellyt Hansenin kanssa, kertoi, että maapallon keskilämpötila oli viime vuonna 0.39 Celsiusta lämpimämpi kuin 30 vuotta sitten mitattu keskiarvo. Vertailun vuoksi vuosi 1990 oli 0.47 astetta normaalin yläpuolella.

Tiedemiehet sanovat, että pienelläkin keskilämpötilan muutoksella on huomattavat vaikutukset maapallon ilmastoon. Maapallon vuotuinen keskilämpötila on noin 15 Celsiusta, joka on 59 Fahrenheitia.

Hansenin ja Wilsonin tilastotutkimukset osoittavat, että viime vuoden keskiarvot ovat hyvin lähellä vuoden 1981 ja 1988 keskilämpötiloja.

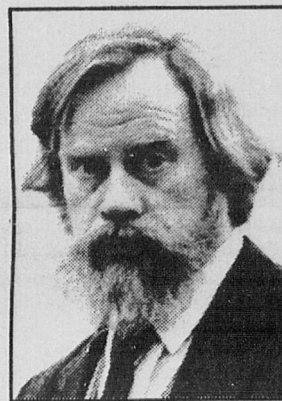
Monien tutkijoiden viime vuosina tekemien analyysien mukaan ihmisen liikehdintä lisää hiilidioksidiä ja muita kemikaaleja ilmakehään. Niiden seurauksena syntyy ns. kasvi-

huoneilmiö.

Vaikkakin erilaisia teorioita ja syitä on löydettävissä maapallon lämpenemisilmiölle, Wilson sanoo, että lämpötilat vaihtelevat kuukausittain niin paljon, että on oltava hyvin pitkät tilastot ennen kuin minäkäänlaisia johtopäätöksiä voidaan tehdä.

Tulivuorenpurkauksen vaikutuksista on aikakirjoissa erilaisia merkintöjä. Vuotta 1816 pidettiin Uudessa Englannissa "kesättömänä vuotena".

jatkuu sivulla 7

Erkki Pulliainen

Pulliaisesta Kansainvälinen vuoden mies

Kansainvälinen Kuka kukin on -teoksia julkaiseva International Biographical Centre on valinnut professori Erkki Pulliaisen Oulusta Kansainväliseksi vuoden mieheksi. Nimitys on, kyseisen julkaisijan ensimmäinen, ja siitä tulee vuosittain jatkuva perinne.

Nimitys annetaan monipuolisesti ansioituneelle miehelle, jonka saavutukset erottuvat kansainvälisesti. Pulliainen on mukana lähes kymmenessä kansainvälisessä järjestössä. Lisäksi hän on kirjailija, yliopistomies, tieteenharjoittaja ja parlamentaarikko.

Pulliainen sanoo olleensa yllättynyt nimityksestään mutta ei halua korostaa liikaa sen merkitystä.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Join 'Uncle Toivo' as he looks for his Finnish roots
- Finns orienteering champs

- The Elorinnes in a 'spectacular' concert

- 'Making of Finnish America' Report continues

Renny Harlinin vauhti ei laannu

"Päämääränäni ei ole tehdä rahaa vaan elokuvia"

Elokuvaohjaaja Renny Harlin oli vähän pyöräyksissä. Aikaero ja ystävien tapaaminen väsyttävät koto-Suomeen joulunviettoon saapunutta ohjaaja-tuottajaa, jolla - kaikista vaikeuksista huolimatta - kulkee Hollywoodissa lujaa.

Joulun alla ensi-iltansa saanut *Rambling Rose* on Rennyn tuottajauran huipentuma. Jopa nihkeät amerikkalaiskritikot ovat kehuneet tätä *Martha Coolidge*n ohjaamaa ihmissuhdedraamaa, joka ei ole lajityypiltään sitä perinteistä Harlinia, toimin-taa.

Lama - "recession", kuten asia ilmaistaan Hollywoodissa - ei ole säästänyt filmikaupunkiaakaan. Jokaiseen elokuva-vaikutukseen vaaditaan vanhat perustelut ja kustannuksista tingitään joka paikassa, missä se vaan on mahdollista.

- Amerikassa on nyt erittäin vaikeaa saada elokuvia työn alle. Tosin tämä ala on siitä hyvä, että vaikeinkin aikoina elokuvia tarvitaan ja niiden merkitys oikeastaan vaan kasvaa, ihmiset haluavat irrottautua arjesta, tuumaa Harlin, joka valmistautuu parhaillaan uuden elokuvansa *Cliffhanger* maaliskuussa alkaviin kuvauksiin.

Italian alpeilla ja Roomassa, kuuluisilla Cinecittan studioilla, tehtävän elokuvan budjet-tiakin on jouduttu rukkamaan uudelleen.

- Koko ajan on pitänyt poh-tia, millä tavalla joukkokohta-uksia voidaan pienentää. Samoin teknisistä kikoista on ollut pakko tinkiä. Säästimme muun muassa kaksi miljoonaa

dollaria sillä, että kahden suihkukoneen yhteentörmäykseen käytetään vain yhtä ko-netta, Renny kuvailee.

Nousu vuorelle

Renny Harlin on työskennellyt kahden viimeisimmän projektinsa aikana valovoimaisten tähtien kanssa. *Rambling Rose*ssa näyttelä näyttöystävä Laura Dernin ohella kiitetty, palkittu ja ihailtu Robert Duvall. *Cliffhanger*issa pääosaa näyttelä perus-macho Sylvester Stallone, jonka kanssa työskentelyä ohjaaja pitää haasteena.

- Syl Stallone on tunnettu vaikeana tyyppinä ohjaajan kannalta. Mutta mun on pakko lähteä siitä, että kyseessä ei ole vain hänen elokuvansa, ennen kaikkea se on mun ohjaama leffa. Sylvester tosin pani yhden ehdon mukaan-tulolleen. Hän vaati, että jos joutuu itse kiipeämään vuoren seinämää, niin mun pitää itse tehdä se myös, Renny

Renny Harlin takoo rautaa silloin kun se hehkuu. Vaikka lama puree Hollywoodissakin, ei maailmalla tunnetuimman suomalaisohjaajan tahti juuri hiljene.

kertoo.

Robert Duvallista vaihteeksi tuottajan roolissa hääri-nelä Rennyllä on pelkästään positiivista sanottavaa.

- Oli hieno kokemus tehdä työtä sellaisen näyttelijän kanssa, joka todella paneutuu rooliinsa, hän teki valtavasti pohjustavaa valmistelutyötä ennen kameroiden eteen tuloaan. Haaveena on, että saisin jatkossakin työskennellä hänen kanssaan.

Ruusu kukkii

Rambling Rose on Hollywoodin unelmatehtaan mit-tasuhteissa pienen budjetin elokuva. Sen tekeminen mak-soi vaivaiset seitsemän miljoonaa dollaria, kun keskiar-vobudjetti amerikkalaiseloku-villa liikkuu 23 miljoonan dollarin tuntumassa.

- Se on kritiikoiden parissa otettu hyvin vastaan, mutta

valitettavasti se ei ole kaupallisesti menestynyt kum-moisesti. No kyllä se tehtiinkin vähän kultivoituneem-malle yleisölle, ei niinkään massoille, Renny sanoo.

Elokuvan ohjaajasta, Martha Coolidgesta, Renny mainitsee, että hän valitsi itse itsensä filmin ohjaajaksi.

- Täytyy myöntää, että olen hyvin kateellinen siitä, että Martha sai ohjattavakseen tämän elokuvan. Mutta itse en halunnut millään tavalla pistää näppejäni ohjaustyöhön. Elo-kuvassa on ja pitääkin olla, vain yksi näkemys takana. Tosin jos olisin sen itse ohjannut, siitä olisi tullut aika toisenlai-nen.

Tom Cruisesta Pyhimys?

Joulun viettoon Suomeen Renny Harlin saapui muas-saan tuhti nivaska uusia käsi-kirjoituksia, 22 kaiken kaikk-

aan. *Cliffhanger*in jälkeen työn alle tulee Roger Mooren tunnetuksi tekemästä Pyhi-mys- hahmosta tehtävä elo-kuva.

- Siinä sankarimyyttiä rakennetaan ihan uudelta poh-jalta. Jutun lähtökohdat ulot-tuvat 1800-luvun Venäjälle. Pyhimys ei ole pelkkä nimi, tekstissä pohditaan myös sitä, kuinka pyhimykseksi tullaan, Renny paljastaa.

Ja paljastaa vielä senkin, että nimirooliin on pyydetty Hollywoodin megaluokkaan noussutta Tom Cruisea, sopi-muksia ei tosin vielä ole teh-ty.

Vaikka onkin hunajaa pääs-syt nuolemaan Hollywoodis-sa, ei Renny ole juuriaan kat-kaissut. Joulun tienoon hän viettää täällä perinteisesti su-kulaisten parissa.

- Olen Amerikassakin koet-tanut koko ajan tuoda julki jo-tain sellaista, joka kertoo taustastani, siitä mistä minä o-len tullut.

Rolf Bamberg
(Demari)

Exchange rate

January 13, 1992

1 Finnish mark = US\$ .2333

US\$ = 4.2870 FMK

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million min-imum.

Nimipäivät

Tammikuun 23 p., Eini, Eine, Enni
Tammikuun 24 p., Senja
Tammikuun 25 p., Paavo, Pauli, Paavali
Tammikuun 26 p., Raino, Raine
Tammikuun 27 p., Viljo
Tammikuun 28 p., Kaarlo, Kalle, Kaarle, Mies
Tammikuun 29 p., Valtteri

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1992: Yhteensä \$407.00

Siskonsa Sarah J. Warenmaan muistolle
Ann W. Arbogast, Carlisle, PA \$25.00

Armas Seppälän muistolle
(k. jouluk. 31, 1991)
Martha Melican
Kris & Pascal Marechal
San Francisco, CA \$100.00
Ellen & Weikko Hill, Fitchburg, MA \$10.00
Marjorie T. Sankari, Ashburnham, MA \$10.00
Ellen Stanley, Lake Worth, FL \$25.00
Mrs. Thomas A. Francis, Westminster, MA \$10.00
Mr. & Mrs. John Robb, Fitchburg, MA \$15.00
Marita Cauthen, Royalston, MA \$5.00

K. Aarne Lucanderin muistolle
Oscar Hill, Lake Worth, FL \$10.00
("Uudessakaupungissa syntynyt niinkuin minäkin.
Hän 1901, minä 1909)
Elsie, Richard & Edward Ikonen
Beverly Hill, FL \$10.00

Sarha J. Warenmaan muistolle
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

Kiitos lahjoittajille!

Edward Daniel Clarke: Matka Suomen halki Pietariin 1799. Suomentanut sekä johdannolla ja selityksin varustanut Jorma Ojala. WSOY.

Suomalaiset ovat tunnetusti kiinnostuneita siitä mitä muut heistä ajattelevat. Yksi mahdollisuus tyydyttää tätä uteliaisuutta on lukea ulkomaisten matkailijoiden Suomesta tekemiä havaintoja. Hyvien matkakuvausten määrää on tosin pieni, mutta sellaisia toki on. Yksi ehkä mielenkiintoisemmista on englantilaisen maailmanmatkailijan, Cambridgen yliopiston professorin E.D. Clarken Euroopan, Aasian ja Afrikan matkoiltaan laatima ja 1824 postuumina ilmestynyt teos, josta Jorma Ojala on suomentanut Tukholmaa, Suomea ja Pietaria koskevan osuuden.

Puolivillisiä ja oppineita

Clarke matkasi vuoden vaihteessa 1799-1800 Suomen halki Turusta Pietariin. Hänen kuvauksessaan lähes parinsadan vuoden takainen Suomi näyttää eksootisen puolivillisenä talonpoikien, mutta myös sivistyneiden oppineiden ja varakkaiden kauppiain yhdyskuntana.

Tänäänkin tunnistettavat suomalaisen elämänmuodon tietyt piirteet kiinnittivät Clarken huomiota. "Heidän naiseen on vaikea kutsua kuniin sukupuolen edustajaksi, vaikka juopuneen suomalaisen mielestä he varmaan näyttävätkin suloiselta", Clarke kirjoittaa.

Viina ja tupakka ovat kaupunkiin ostoksille ja juopottelemaan tulleiden maalaisten tärkeimmät ostotavarat, eikä ihme sillä... "kaikkialla missä sielun voimat ovat vähäiset, tarvitaan näitä huumeita karkoittamaan elämän yksitoikkoisuutta...". Siksi kai suomalaiset ennemmin näyttävät kuolevan nälkään kuin ovat ilman viinaa ja tupakkaa, Clarke pohdiskelee, ja kun eräs mies Turun torilla kulki tupakkarulla harteillaan, "suomalaiset jahtasivat häntä kirjaimellisesti kuin nälkäiset rakit luuta kantavaa koiraa."

Helsingin Rautatieaseman tai Vanhan Ylioppilastalon edusta A.D: 1991 tuottanee tämän päivän Clarkelle vähintäänkin samansukuisia mielleyhtymiä.

Idän ja lännen välimaastossa

Clarcken kuvaus tuo mielenkiintoisia aineksia myös keskusteluun Suomen asemasta läntisen ja itäisen, ruotsalaisen ja venäläisen kulttuurin ja valtiopiirin välimaastossa. Matkatessaan kohti itää ja siirtyessään rajan yli Venäjän puolelle Clarke toteaa: "En vielä osaa kuvata sitä äärimmäistä kontrastia, joka vallitsi niiden puolen mailin etäisyydellä toisistaan sijaitsevien vartiopostien välillä...Päinvastoin kuin Ruotsissa (ruotsalaisessa Suomessa), jossa rajan vartiointi on uskottu

maakunnan oman sotaväen hoitoon, Venäjän rajaa vartioivat kokonaan muualta tuodut sotilaat. Se onkin hyvin merkittävä näiden kahden maan välinen ero. Ruotsalaiset sotilaat eivät ahdistele omia maanmiehiään, eivätkä syyllisty pimeyden töihin omilla rajoillaan. Venäjällä asia on kokonaan toinen..." Rajoilla on asetettu kasakoita estämään omien alaisten pakoa, Clarke kuvailee, ja kiinni saatua nuoria sotapalvelukseen otettuja miehiä kuljetettiin reessä kuin teurasvasikoita kädet ja jalat sidottuina.

Ruotsin puolella Suomea matkamiehet olivat tottuneet myös luottamaan ympärillään oleviin ystävällisiin ihmisiin, kohteliaisiin upseereihin ja rehellisiin virkamiehiin. Mutta vain muutama maili johdatti jo matkailijan "vieraantuneisuuden valtakunnasta varkaiden luolaan... Ei mennyt montakaan hetkeä kun jo menetimme kaikki ne tavarat, joihin venäläisten huomaattamamme onnistui päästä käsiksi." Clarke saakin aiheen epäillä: "Jos tuosta laajasta Skytin maasta löytyy rahtuakaan rehellisyyttä, on se epäilemättä kätkeytyä niiden poveen, jotka tyrannian uhreina viruvat kaukaisen Siperian kaivoksissa."

Ei-omituisia englantilaisia

Turun Akatemian professori H.G. Porthan, jota Clarke ihaili Euroopan tiedemiesten parhaimmistoon kuuluvana, kirjoitti tammikuussa 1800 ystävälleen: "Englantilainen Clarke ja hänen matkatoverinsa hra Cripps viivähtivät täällä muutaman päivän. Molemmat ovat tiedonhaluisia, seurallisia ja tietäviä miehiä vailla englantilaisten tavanomaisia omituisuuksia..."

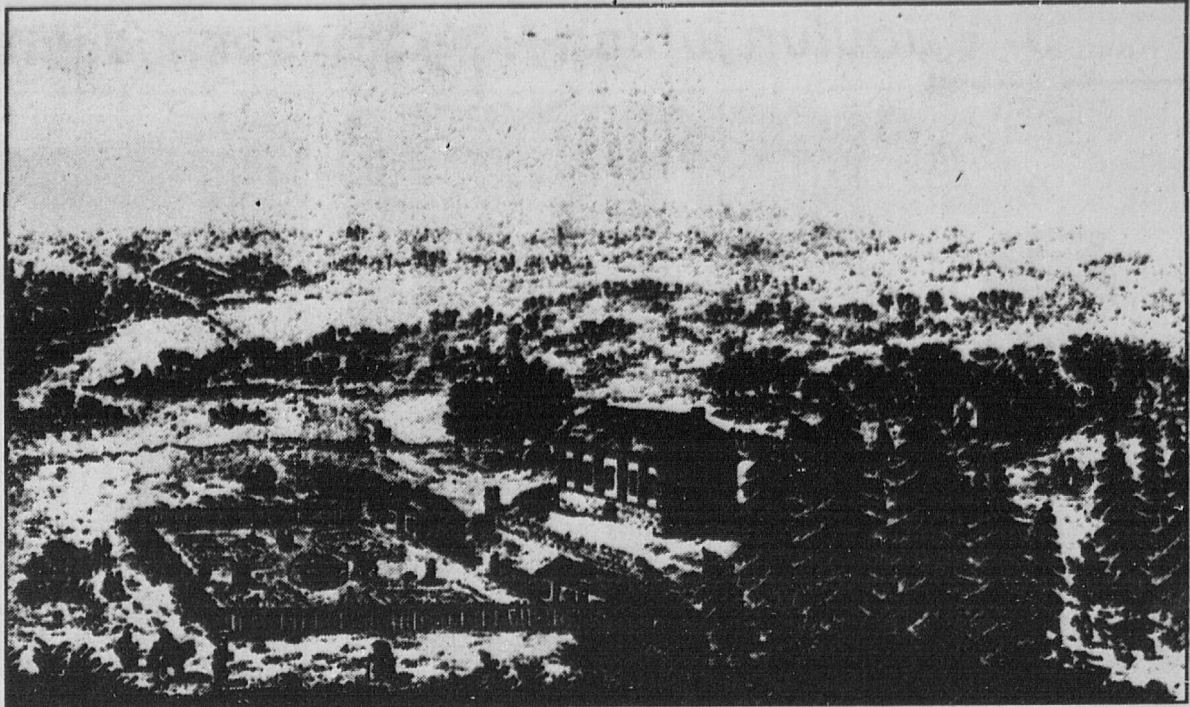
Äbo Tidning puolestaan kirjoitti elokuussa 1800: "Ei mikään ole hauskeempaa ja opettavaisempaa kuin saada nähdä välähdys omasta maas-

taan vieraan silmin. Valitettavasti niin harvat muukalaiset ovat käyneet maassamme ja vielä harvemmat ovat kirjoittaneet siitä."

Nämä todistukset kelvanevat suositukseksi E.D. Clarcken hyvin suomennetulle ja toimitetulle matkakirjalle, "tiedonhaluisen" ja "tietävän"

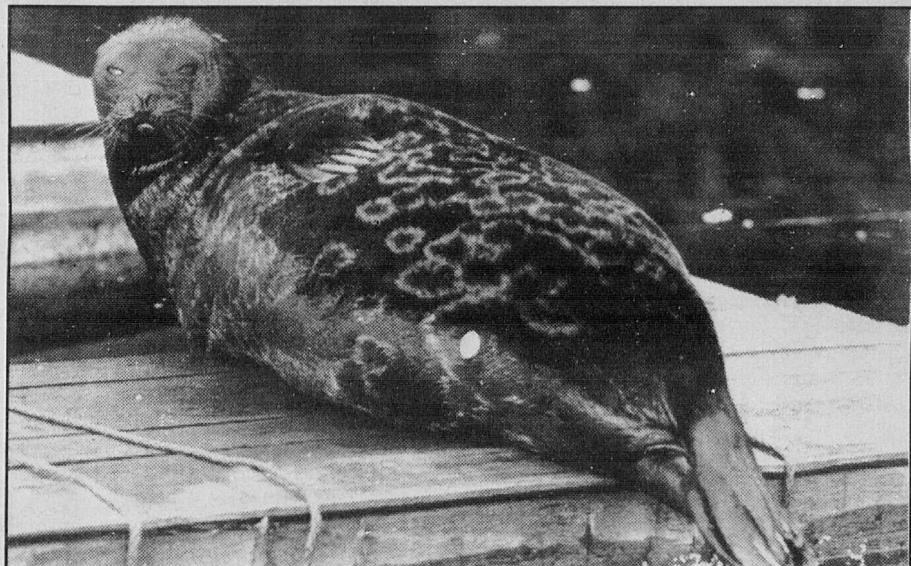
miehen harvinaislaatukselle aikalaismatkaukselle eurooppalaisesta rajamaasta.

Markku Kuisma
(Demari)

Ahvenkosken Rajapostikonttori. 1700-luvun lopun silkkimaalaus englantilaisen E.D. Clarcken matkakuvausten suomalaisesta laitoksesta. Ahvenkosken tullikamariin oli Turussa opiskelevien Vanhan Suomen ylioppilaiden kotona käydessään jätettävä kirjansa.

Vieraanvaraisuudesta varkaiden luolaan

Tutkijat ovat optimistisia norpan suojelun onnistumisesta, mikäli mm. rantarakentamista rajoitetaan.

Norpan suojelu vaatii rajoituksia Saimaalle

Euroopan uhanalaisimman nisäkkään saimaannorpan suojeleminen onnistuu.

Se edellyttää kuitenkin rantojen rakentamisen, liikumisen ja kalastuksen rajoittamista Saimaalla.

Norppatutkimusta tekevän Joensuun yliopiston ja Maailman Luonnon Säätiön (WWF) saimaanhyljetöryhmä julkisti äskettäin uusimman raporttinsa Mikkeliissä. Työryhmä toivoo sen suositusten tulevan heti käyttöön Saimaan käyttöä koskeissa päätöksissä. Raportissa esitetään muun muassa 12 laajan ja tarkoin rajatun norppareservatin perustamista Saimaan alueelle.

Saimaan norppakannan kooksi arvioidaan 160 - 180 yksilöä. Sen koko ei ole muuttunut viime vuosina. Lajin elinalue on kuitenkin su-

pistunut. Esimerkiksi norppien tulevaisuus eteläisellä Saimaalla näyttää synkältä.

Ikärakenne korjaantunut

Kymmenen vuotta sitten norppakanta todettiin melko ikääntyneeksi. 80-luvulla tehdyt tutkimukset osoittavat ikärakenteen nyttemmin korjaantuneen.

Nykyisin synnytyssykyisiä naaraita on 38-40, alle viisivuotiaita norppia 40-60 ja vuodessa syntyy 18-20 kuuttia. Syntyvyys on yhä normaalia alempi, sanoo tutkimusraportin kirjoittaja, tutkija Tero Sipilä Joensuun yliopistosta.

Saimaannorppakannan todetaan nykyään olevan kokonaan suojelutoimien varassa. Luonnon oma evoluutio ei

uhkaa norppia. Kaikki sitä uhkaavat tekijät johtuvat ihmisen toiminnasta. Näitä ovat esimerkiksi Saimaan liisäntynyt virkistyskäyttö kuten kalastus ja kelkkailu.

Tutkija Sipilän mukaan alueellisella suojelulla voitaisiin tehokkaimmin vähentää norppaan kohdistuvaa uhkaa. Uhkatekijöitä ovat pesimäranneille rakentaminen, pesinnän häirintä, ja norpille vaarallisten kalastusmenetelmien käyttö. Lisäksi olisi esitettävä Saimaan talviaikainen säännöstely ja vesistön myrkyttöisyyden kasvu.

Rantarakentamisen kiellättäisiin

Norpan alueelliset suojelutavoitteet tutkimusraportissa esitetäänkin, ettei norpan liisäntymisalueilla sallittaisi rantarakentamista. Myöskään niiden läheisyyteen ei saisi sijoittaa runsaasti häiriöitä aiheuttavaa toimintaa kuten lomakylää.

Raportti kieltäisi moottorikäyttöisten ajoneuvojen käytön Saimaan jääpeitteisenä

jatkuu sivulla 7

Joulun juhlaa New Yorkissa ja ympäristössä

Sekä New Yorkin että New Jerseyyn lapsista muodostettu suomalainen leikkiryhmä piti joulujuhlan 20. joulukuuta 1991 Cresskillissä, New Jerseyssä. Kuvassa joulupukki jakamassa lahjoja. Pukin vieressä Matti Mäkelä. Edessä (vas.) Vincent Dolce, Saga Blane, Isabel Jackson, Susanna Mäkelä ja Tom McMurtrie. Takarivi Laura Cirigliano (tonttuhatussa) ja Matti Cirigliano.

Joululaulua säesti kitaralla Niina Palomäki (oik.). Lapset vasemmalta lukien Matti Mäkelä, Isabel Jackson, Saga Blane, Susanna Mäkelä ja Kim McMenamin.

Kaikki kuvat: Paul Kaske

Bergenfieldin suomalaisen seurakunnan joulukirkossa laulettiin suomalaisia joululauluja 22. joulukuuta 1991. Laulamassa vasemmalta lukien urkuri Jalmari Vanamo, pastori Rubert Efraimson, Raymond Johnson, Sylvia Hentilä ja Charmayne Elias.

YK:n Suomi-koulun joulujuhlaa vietettiin Manhattanilla Yhdistyneiden Kansakuntien tiloissa 21. joulukuuta 1991. Opettaja Terttu Tarjamo oikealla. Joulu-evankeliumissa esiintyivät enkeleinä, paimenina sekä Mariana ja Josefina seuraavat oppilaat: (vas.) Aino Ieskinen, Laura Cirigliano, Matti Palosuo, Pyry Kääriä, Mikko Loikkanen sekä Josua ja Hanna Silverman.

Smithsonian tekee matkan Lappiin

WASHINGTON - Smithsonian Institution järjestää tänä talvena safarimatkan Suomen ja Norjan Lappiin. Matkalaiset pyyhälvät Napapiirin puolella porovaljakoissa, jotka vievät ryhmän läpi Lapin erämaametsien.

Matkan ohjelmaan kuuluu muiden muassa poroajelun oppitunnit ja lounas perinteisessä lappalaisessa kodissa lähellä Enontekiötä.

Matka kestää kahdeksan päivää ja sille lähdetään New Yorkista helmikuun 23. päivänä. Matkan pääasiallisena teemana on tutustuminen lap-

palaisten kulttuuriin.

Helsingistä matkalaiset lentävät Rovaniemelle. Rovaniemen sodanjälkeisen uudelleenrakentamisen suunnittelijana toimi arkkitehti Alvar Aalto.

Enontekiön ja Ounasjärven alueisiin (ryhmälle annetaan lumipuvut) tutustumisen jälkeen matka jatkuu rajan yli Norjan puolelle Kautokeinin kylään, joka tunnetaan Lapin kulttuurin keskuksena.

Matkalla on mukana opinto-ohjaaja, Smithsonianin edustaja ja ryhmänjohtaja, jotka huolehtivat matkan aikana tapah-

tuvista järjestelyistä.

Matkaan liittyviä lisätietoja saa osoitteesta Smithsonian National Associate Program, Study Tours and Seminars, 1100 Jefferson Drive S.W., Washington D.C. 20560 tai puhelimitse numerosta (202) 357-4700.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-942

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Floridan kuulumisia

Täällä Florida

Joulukuun Lepokodin myyjäisissä taas oma tunnelmansa

Me eri toimitissa mukana olleet Lepokodin Ystävät, ostajat ja lahjoittajat olemme sen kokeneet. Me Lepokodin Ystävät emme mielellämme menetä tätä tunnelmaa, vaan jätämme kaiken muun, tärkeänkin, vain sariaus voi olla este. On niin hauskaa olla toiminnassa mukana tutussa joulukossa.

"Taashan me tavattiin kuuluu yleisön joukosta iloisen naurun säestämänä. Uusia tuttavuuksia myös syntyy ja joskus tulee uusi jäsen Ystävien reippaaseen joukkoon.

Maik Lehtonen toimii melkein päivittäin tavaroiden etukäteisjärjestelijänä, lajitellen tavarat omiin ryhmiinsä.

Vaatetavara, joka ei mene kaupaksi ei suinkaan mene

hukkaan, vaan niistä matkotutomon tytöt leikkaavat kuteita lajitellen värit erikseen, niin, että niistä voi ostaja halutessaan valita haluamiaan värejä mattoonsa tai vaikkapa yksivärisen.

Työnsä taitavat kutojat kutovatkin matot siten, että niistä ei mene sormi läpi ja ne kestävät äidiltä tyttärelle. Mattoista tuleekin sievoinen summa joka myyjäisissä.

Lepokodin Ystävät tekevät kaiken työn ilmaiseksi ja matkotutomon tytöt ovat töissä useana päivänä viikossa.

Tämä on todellista rakkautta Lepokodin ja sen asukkaiden hyväksi. Tällaista kertaa myyntipöydät aivan notkuivat. Kiitos tästä kuuluu

jatkaa sivulla 7

Johtokunta kokoontui

Lepokoti yhdistyksen johtokunta kokoontui jouluk. 18. p:nä Pokelan huoneessa. Puheenjohtaja Leo Carlson avasi kokouksen toivottaen kaikki jäsenet tervetulleiksi kokoukseen. Paikalla olivat myös johtaja Arthus Maguire ja Lepokodin puolen johtaja Rachel Hetico. Johtaja Maguire toi asiapapereita johtokunnalle, jotka johtokunta käsittelee myöhemmin.

Rachel Hetico sanoi asukkaita olevan Lepokodin puolella 119. Tällä hetkellä on yksi huone vapaana, mutta siihen tulee asukkaat tammikuun alussa.

Kenttähaalin edustajat otettiin äänestyksellä johtokuntaan.

Kuulimme kaikkien komiteoiden raportit. Kaikki tuntui olevan kunnossa ja kaikki menee hyvin.

Asukkaiden terveyttä ajatellen päätettiin ostaa keittiöön höyrykattila, koska on todettu, että ruoka, varsinkin kasvokset, säilyttävät vitamiinit ja ruoka on terveellisempää kuin keitettyä. Kattilan ostokomiteaan tulivat John Sassi, Antti Sjöholm ja keittiön emäntä.

Vierailijat tulkaa käymään Lepokodillamme, teidät kaikki otamme sydämellisesti vastaan. Hyvää uutta vuotta teille kaikille!

Lepokodin terveisin
Minna Vilen

Suncoast American Society'n kuulumisia

ST. PETERSBURG, FL - Terveiset täältä Suncoast American Society of St. Petersburg seuralta. Vielimme leppoisan joulujuhlan pienellä sisukkaalla joulukolla ravintola Fontesissa.

Ilta oli lepoisa ja lämmin, sillä se oli samalla myös Suomen itsenäisyyspäivä. Ei ollut ketään valtiovalan edustajaa puhetta pitämässä, vaan meidän uskollinen jäsenemme Elvi Haapanen luki adressin.

Hän kertoi, miten ylpeitä voimme olla kulttuuristamme sekä myös millä esimerkillä olemme maailmalle näyttäneet demokratian esitaiselijana.

Tiedämme, että kestävyys on kovin "venyvä" ja sisukas. Kunhan nuoremmat muistavat puhalttaa samaan hiileen, kyllä me selviämme tästä pikku säikähdyksestä, sillä olemme teknillisesti edellä monessa suhteessa kaupankäynnissä ja kovassa olemassaolossa.

Me olemme ylpeitä, kun olemme voineet unohtaa vanhat kovat ajat naapurimme kanssa.

Me täällä alamme valmistella maaliskuun 3. päiväksi Folkfair tilaisuutta. Olemme hyvällä kunnialla vieneet sen läpi joka vuosi.

Toivotamme kaikille hyvää uutta vuotta!

Elvi Haapanen

Turistiklubilla jälleen vilkas talvisesonki

Uusi vuosi 1992 on tuonut Turistiklubin toimintaan työn- täyteisiä viikonloppuja. Ohjelmaillat ja lauantai-iltojen karkelot jatkuvat viikko toisen- sa perään ja jäsenseurojen edustajat ahkeroivat keittiössä tarjoilun parissa.

Hyvä sinne onkin turistien ja vierailijoiden tulla nauttimaan monenlaisista suomalaisista toimintamuodoista.

Joulun alla pidettiin Turistiklubin oma pikkujoulu, joka oli huvitoimikunnan järjestämä. Ohjelman juontajana toimi Johannes Juntunen, joka itsekin viihdytti yleisöä ohjelmanumeroillaan.

Juhlasalissa komeili mah- tava joulukuusi ja suomalaisen joulumusiikki soi taustalla juhlavieraiden saapuessa paikalle. Odotuksen tunteen saattoi havaita yleisön keskuudessa, ja ohjelma olikin odotuksen vertainen.

Johannes Juntunen tervehti yleisöä, ja amrikkalaisen joulusikermän soittivat Turistiklubin omat uskolliset soittajat Yrjö Palmu ja Frank Lampe.

Turistiklubin puheenjohtaja Kalle Nikula tervehti yleisöä sanoen mm. että väliaika vain

lyhenee lapsuusjoulun ja nykyisen joulun välillä. "Iän karttuessa tulemme kaikki lapsen kaltaisiksi, jollainen onkin oikea joulu," sanoi Nikula.

Turistiklubin Naiskuoro oli suurilukuisena mukana. He lauloivat kolme kaunista joululaulua johtajanaan Karin Kahill ja säestäjänä toimi Patricia Siikarla.

Joulun punainen oli esillä joka paikassa, yleisön ja esiintyjien pukimissa, lavalla sekä aistikkaassa koristelussa.

Runon "Jouluaika" esitti herkin tuntein Hilka Juntunen, ja jälleen aivan ulkomuistista. Annikki Järvi luki mielenkiintoisen kokoelman "Miten avaat joululahjasi, paljastaa luonteeksi". Siinä oli jokaiselle jotakin.

Annikki Järvi, Rachel Hetico ja Johannes Juntunen johdattivat yleisön tuttuihin yhteislauluihin, joita hartaina tulkittiin. Juntunen lauloi vielä Rachel Heticon säestyksellä "Varpunen jouluaamuna" ja toiseksi aivan "Liverpoolin kielisen" joululaulun. Toivoamme muuten Hannekselle pikaista paranemista hänen hiljattain sattuneesta sairaudesta.

Hienon yllätyksen toi Liisa

set lauloivst tässä tilaisuudessa.

Lauantaina vietimme Lepokodin Ystävien 20. vuosijuhlaa Annan Majassa. Juhla oli yksi arvokkaimmista heidän vuosientakaisten juhlien sarjassa.

Lämpimät kiitokset teille kaikille ohjelmissa esiintyville rakkaille ystävillemme, emännille tarjoilupöytien takana ja suurelle kotimme kannattajajoukolle.

Lepokotiterveisin
Elna Kuronen

Ps. Saimme juuri toisenkin suruviestin: Alice Linden nukkui kuolonuneeen tammik. 9. päivänä 79 vuoden ikäisenä. Esitämme surunvalittelut omaisille.

Bertell, joka pyysi puheenjohtaja Nikulaa lavalle. Liisa ojensi hänelle \$1,207 sekin, joka tuli Antiikkien järjestämästä kinkkupäivällisestä Turistiklubin hyväksi. Nikula kiitti tästä kauniilla sanoilla.

Joulupukki tuli suuri lahjakontti selässään, ja silloinkos löytyi lapsiakin ympärille. Pieniä pellavapäitä nauratti kun he onnellisina kantoivat pakettejaan isovanhempiensa turviin.

"Hiljaa, hiljaa, joulunkellot kajahtaa" lopetti hienosti suunnitellun ja onnistuneen joulujuhlan, jonka jälkeen siirryttiin joulupuurosta ja kahvitarjoilusta nauttimaan.

Joulukuun puolivälissä järjestivät New Yorkin suomalaisten Naisvoimistelijoiden "Antiikit" herkullisen kinkkupäivällisen Turistiklubin rakennusrahaston hyväksi. Asian vetäjänä toimi Herta Odell apunaan entisiä New Yorkin suomalaisia naisvoimistelijoita.

Eipä osattu arvata, että väkeä tuli syömään niin valtava määrä, että muutamista lipuista piti palauttaa raha takaisin, koska ruokaa ei jonon loppupäässä odottaneille riittänyt. Ymmärtäväistä väki silti oli, ja järjestäjät pahoittelivat syvästi tapahtunutta.

Ihmetellä täytyy kyllä eräiden suomalaisten käytöstä. Ruokailu oli selvästi lopussa ja työntekijät keräilivät pois lautasia, pöytäliinoja yms. Silminnäkijöiden oli vaikea uskoa todeksi kun muuttamat ruokavieraat katsoivat sopivaksi viedä mukanaan pöydille tuodut joulukoristeetkin!! Antiikkien naiset olivat ne itse hyvällä maulla tehneet, ja niin kävelivät heidän työnsä tuloksetkin ulos!

Eiköhän sentään tästä lähtien jätetä juhla- ja koristeet sinne minne ne kuuluvat ja pidetään vielä arvossa suomalaista moraalia.

Turistiklubilla on vieraillut mm. Karjalaisten näyttämö esittäen "Lallukka" nimisen näytelmän karjalaisesta elämästä.

Tulevasta toiminnasta mainittakoon Floridan Laulumiesten järjestämät päivälliset sunnuntaina 12. tammikuuta klo 12 päivällä. Seuratkaa lehdestä muista toiminnoista ilmoitettavia tilaisuuksia.

Turistiklubin puolesta
Anja Laurila

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Tammik. 8, 1992

Heti vuoden vaihtuessa koitimme tuli surusanoma: Sairaskodin asukas Oscar Saari nukkui ikuiseen tammik. 1. p:nä 90 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Viileistä tuulista huolimatta on kodissamme ollut monia lämpöisiä yhdessäolohetkiä. Maanantain pianokonsertissa Charles Hedlund soitti todellista tunnelmamusiikkia, Ed Haapa toi Vattulaiset vieraaksemme tiistaina ja heitä oli ilo kuunnella.

Keskiviikkona Karjalaiset järjestivät upeat kahviaiset täyspainoisen ohjelman kera. Ohjelmasta vastasi Paavo Liskin teatteriseurueen jäsenet.

Torstain viulukonsertin esittivät Leo Jaakkola ja Henry Forsten. Pojat hallitsivat instrumenttinsa.

Perjantaina pastori Törmälä piti muistopuheen Oscar Saaren muistolle ja Hopea Hap-

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmailta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

URHEILU

Sinisalolla NHL-kauden jälkeen vapaat paperit

Ilkka Sinisalo kuuluu Jari Kurrin ja Petri Skrikon ohella NHL-liigan kokeneimpiin suomalaisvahvistuksiin. Los Angeles Kings on Sinisalon kolmas NHL-seura, ja ehkä myös viimeinen.

Sinisalo saa nimittäin kulu- van kauden jälkeen vapaat vaperit: hän voi siirtyä minne tahansa ilman sopimusvelvotteita. "Vapaat paperit" ovat jokaisen ammattijääkiekkoilijan unelma. Pelaaja voi neuvotella itse hintansa.

Sinisalo ei usko saamastaan niukasta peliajasta huolimatta, että Los Angelesin omistaja Bruce McNall myy häntä muualle kesken kauden, kuten Skriko joutui lähtemään Bostonista Winnipegiin.

Sinisalon piti palata Suomeen jo kaksi vuotta sitten, mutta Philadelphian manageri Bobby Clark houkutteli hänet jatkamaan. Kun Clark siirtyi Minnesotaan, hän otti Sinisalon mukaansa.

Paluu Helsinkiin siirtyi

Sinisalo oli jo alustavasti sopinut Helsingin IFK:n kanssa palaavansa Helsinkiin. Jos

Sinisalo jääkiekkoilee vielä Suomessa, seura on ilman muuta IFK.

"Mitään toista seuraa en osaisi kuvitellakaan", sanoo Sinisalo. Vapaan siirto-oikeutensa takia Sinisalo todennäköisesti saisi paremman sopimuksen NHL:ssä, mutta hän ei halua leikkiä ajatuksella. "No, katsotaan nyt, mitä tapahtuu", hän sanoo tuttuun tyyliinsä.

Sinisalo ei ole Esa Tikkasen tapainen puhukone. Sinisalo odottaa kohteliaasti kysymyksiä, ja vastaukset ovat lyhyitä. "En ole halunnut tuoda itseäni julki. Yritän vain hoitaa työni mahdollisimman hyvin, ja se riittää minulle."

Los Angelesilla on Sinisalon mielestä liigan paras kiekko-organisaatio tällä hetkellä. Pelaajiin luotetaan ja heistä pidetään hyvää huolta. "Philadelphia hoiti pitkään asian hyvin, mutta kaksi viimeistä siellä viettämääni vuotta olivat huonoja."

Maajoukkue ei enää kiinnosta

Sinisalo ei pelannut Suomen joukkueessa syksyn Kanada cupissa. Häntä ei pyydetty joukkueeseen, eikä hän

olisi siihen myöskään lähtenyt. NHL:n kausi on Sinisalon mielestä muutenkin niin epäinhimillisen pitkä, ettei hän halua rasittaa sitä ylimääräisillä paineilla.

Sinisalon perheessä on kuusi- ja neljävuotiaat pojat, joten isän lomatoive on ymmärrettävää. Sinisalo on pelannut 48 A-maaottelua ja kolmet MM-kilpailut.

Hän aloitti tänä syksynä yhdenentoista kautensa NHL:ssä. Paras kausi oli 1984-85, jolloin hän pelasi 73 ottelua runkosarjassa ja 19 pudotuspeleissä. Liigan loppuottelussa Philadelphia hävisi Edmontonille.

"Silloin olin kaikista lähimpänä mestaruuskannua, jollei Los Angeles voita ensimmäistä Stanley cupiaan tällä kaudella. Olisihan se mahtavaa päättää pitkä ura voitonjuhliin."

Sinisalon toive saattaa toteutuakin: Los Angelesilla on koossa huippujoukkue, joka on aloittanut alkukauden hyvin.

"Uskon, että pelaikaa siunaantuu lisää. Alkukausi on aina tällaista. Tulokkaat ajetaan sisään ja konkarit ovat sivussa valmiina."

Ari Pusa (HS)

Ilkka Sinisalo pitää Los Angelesin kiekko-organisaatiota liigan tämän hetken parhaana.

Nummisesta kasvaa Winnipegin tähti

Winnipeg Jetsin suomalainen luottopuolustaja Teppo Numminen pelaa parasta kauttaan vaativissa NHL-ympyröissä.

23-vuotiaan Tampereen Tapparan kasvatin seura on menestynyt alkukaudesta hyvin, ja Numminen on esittänyt kiekkokaukalossa vahvoja otteita.

Numminen myöntää joukkueen olevan vauhdikkaassa vedossa juuri nyt.

Jetsin puolustus on tosi hyvässä vireessä. Maalivahti **Bob Essensa** on osunut kiekon tielle uskottomalla teholla: hänen taakseen ei ole saatu kuin kaksi kiekkoa keskimäärin ottelussa, kehuu Numminen liigan tämän hetken parhaimpiin kuuluvaa maalivahtia.

Jetsiä luotsaa tällä kaudella uusi mies, **John Paddock**. Hän on keltanokka NHL-tasolla.

Olisiko siinä salaisuus joukkueen nykyiseen yhtenäisyyteen? Paddock on kelpo valmentaja ja lisäksi hänen otteensa on inhimillinen. Totta kai sekin on vaikuttanut taisuuteemme, että Chicagosta tullut **Troy Murray** vahvistaa hyökkäyspeliamme lähes 700 NHL-pelin kokemuksella, Numminen myöntää.

Preeriatuulet puhaltavat

Noin 10 minuutin matkan päässä työpaikastaan Winnipeg Arenasta asuva Numminen viihtyy jäähallin ulkopuolellakin, vaikka jäätävät preeriatuulet viiltävät luihin ja ytimiin, ja kylmä talvi tekee taas tuloaan.

Jos kiekkoporukka menestyy, lämpenee täällä ilmakein 20 pakkasasteesta plussan puolelle, ainakin ihmisten aatoksissa, Numminen nauraa.

Tänä syksynä Numminen sai suomalaisen joukkueetoverin eli Boston Bruinsista saapuneen **Petri Skrikon**.

Pete on aloittanut pelinsä täällä ihan kelpoisesti. Hän on vakio mies kokoonpanossa, ja tilillä on jo muutama tärkeä maalikin. Managerimme **Mike Smith** teki hyvän siirron hänet hankkiessaan; siitä ovat kaikki täällä yhtä mieltä, Numminen todistaa.

Pakkipari vaihtui

Suurimman osan kauden otteluista Numminen on pelannut **Dean Kennedy** rinnallaan. Nyt Kennedy on kuitenkin poissa pelistä polvivamman vuoksi.

Vahinko, sillä me täyden-

simme toisiamme todella hyvin.

Mutta ei hätää: valmentaja Paddock heitti Nummisen asapariksi **Moe Manthan**.

Moe on taitava kaveri. Hän ei tee ainuttakaan typerää virhettä; siitä pitää huolen lähes 700 NHL-pelin tuoma rutiini, Numminen kehukselle.

Numminen on pelannut itse reilut 250 ottelua NHL:ssä. Pinnoja on kertynyt kaikkiaan satakunta.

Minulla on erittäin tiukat määräykset keskittyä pelkäämään puolustuspeliin. Kun parini hyökkää, paikkaan myös hänen tonttinsa. Totta kai on hiukan hankalaa pelata kahdessa paidassa yhtä aikaa, mutta ihan kohtuullisesti homma on onnistunut, Numminen naureskelee.

"Erinomainen pelisilmä"

Jetsin varatoimitusjohtaja **Dennis MacDonald** ei säästele sanoja Tampereella kiekkokoulutuksensa saanutta Nummista retostellessaan.

Hän pelaa näköjään jälleen vahvan kauden. Pelisilmä, luistelutaito ja äärimmäinen luottavuus ovat Tepon parhaat avut, MacDonald luettelee.

Suomen nuoret kiinnostavat taas NHL:n seuroja

Kaksi Suomen nuorten maajoukkueen kärkipään pelaajaa, maalivahti **Ilpo Kauhanen** ja **Marko Tuomainen** ovat korkealla jääkiekon NHL-liigan ensi kesän varauslistoilla. Tuomainen pelaa laitahyökkääjänä Clarksonin yliopistojoukkueessa Bostonissa.

Liigan kykyjenetsintätoimistosta vuotaneiden tietojen mukaan Ontarion junioriliigan Cornwall Royals -seuran maalivahti Kauhanen olisi neljäntenä Ontarion juniorimaali-

vahtien listalla ja Tuomainen viidentenä Yhdysvaltain yliopistopelaajien joukossa. Heidät varattaneen kolmen ensimmäisen kierroksen aikana eikä olisi yllätys, vaikka jompikumpi menisi jo ensimmäisellä.

Agenttien lausuntojen mukaan suomalaisten kysyntä näyttää hieman paremmalta kuin muutamana viime vuonna.

Newyorkilaisagentti Jay Grossman arveli 17-vuotiaan puolustajan **Tuomas Grönmanin** tulevan valituksi ehkä jo ensimmäisellä kierroksella. Grönman pelaa Western Hockey-liigan joukkueessa Tacoma Washingtonin osavaltiossa.

Tuomainen ei ehtinyt pelata kuin 12 ottelua Bostonissa ennen vuodenvaihteen nuorten MM-kisoja, mutta oli säännöllisesti kakkos- ja ykkösketjussa ja tuotti viisi maalia ja kuusi syöttöä. "Hän on collegepelaajien parhaimmistoa", myönsi Clarksonin tiedottaja Gary Mikel.

Agentti Don Baizley uskoo myös mielenkiinnon Suomea kohtaan lisääntyneen, mutta jättää tarkemmat arviot myöhemmäksi. **Jarkko Varvio** esimerkiksi on jäämässä pääkykyjenetsijöiden mieleen.

Teppo Numminen.

Suomenkielinen Raamattu 350-vuotias tänä vuonna

Suomen evankelisuterilainen kirkko viettää tänä vuonna suomenkielisen Raamatun merkkivuotta. Ensimmäisen kokonaisen suomenkielisen Raamatun ilmestymisestä on kulunut nyt 350 vuotta.

Valtakunnallinen pääjuhla on 6. syyskuuta Helsingin yliopiston suuressa juhlasalissa. Sitä varten on tilattu runonäytelmä kirjailija **Paavo Rintala**ta. Ensiesityksen ohjaa Kalevan näyttämön ohjaaja **Paavo**

UOSI...

jatkoa etusivulta

Kylmään vuoteen löydettiin selitys: Tambora -vuoren purkaus Indonesiassa.

Tutkijoiden mukaan tulivuorenpurkauksen ilmaa kylmentävät vaikutukset saattavat tuntua usean vuoden. Hansein tietokoneanalyysien mukaan Pinatubon pölymassa ilmakehässä saattaa kylmentää merkittävästi vuotta 1992 ja 1993.

Vuosikymmenen loppuun mennessä palattaisiin takaisin viime aikojen lämpimiin keskiarvoihin.

TÄÄLLÄ...

jatkoa sivulta 5

lahjoittajille.

Näin joulumyyjäisissä oli paljon jouluaiheisia koriste-esineitä. Mm. Fanny Andelin, lepokodin asukas, oli pitkä ajat valmistellut omin käsin monenlaista ovi- ja kuusenkoristetta. Kiitos Fanny työsi menivät heti kaupaksi.

Kiitos myös Helen Wickholmille, joka oli valmistanut ihastuttavia kukka-asetelmia eri värisistä helmistä. Minäkin ostin niitä ja lähetän Suomeen vanhusten asuntolaan näyttääkseni, mitä täällä Amerikassa taitavat kädet saavat aikaan.

Sitten aivan erikois kiitos Katherine Wolfsonille. Hän lahjoitti korupöydällemme monta todella arvokasta kristalli- ja posliiniesinettä. Tällä tavoin asukkaammekin haluavat olla mukana tässä suurisarvoisessa Lepokodin hyväksi tehdyssä työssä.

Lepokodin leipurimestarin Reino Iskaaniuksen leipomia pullalendejä ja leipiä on myös joka myyjäisissä. Niitä tullaan pitkienkin matkojen takaa ostamaan. Entäs sitten ne Minna Vilenin ja hänen apujoukkonsa leipomat suussa sulavat piirakat? Niitä tullaan oikein joukolla jonottamaan paljon ennen varsinaisen myynnin alkua.

Arpajaisissa on hyviä palkintoja: hedelmä- ja vitamiinikoreja, koriste-esineitä, kuddonaisia ym. Olen kuullut ihmeteltävän, että taasko se sama henkilö voitti! Niksi onkin juuri siinä, että tämä ky-

Smith Funeral Home Inc.
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Liski.

Juhlavuoden toimikunta ehdottaa, että Suomen kaikissa kristillisissä kirkkoissa ja seurakunnissa vietettäisiin 2. elokuuta ekumeenista juhlasunnuntaita. Valtakunnallinen juhla- ja jumalanpalvelus televisioidaan silloin Turun tuomiokirkosta.

Keski-Porin kirkossa luetaan Raamattua läpi vuoden

Keski-Porin seurakunta viettää suomalaisen Raamatun 350-vuotisjuhlaa lukemalla pyhän kirjan kannesta kanteen.

Kampanja alkoi loppiaisaattona 5. tammikuuta yhteisellä tilaisuudella, sen jälkeen jokainen osallistuja lukee itseksensä arkisin kolme ja pyhäisin neljä lukua. Myös marraskuun loppukirivaiheessa lukuja kertyy päivittäin neljä.

Muutaman kerran aiotaan järjestää myös yhteisiä koontumisia, joissa lukijoita kannustetaan eteenpäin. Päätöskokous on 9. tammikuuta 1993, jolloin Raamattu on luettu läpi.

seinen henkilö ostaa aina valtaisan määrän arpoja ja sen tähden hänellä on parempi voittomahdollisuus. Oetaan me kaikki niitä ensi kerralla reilunlaisesti, niin eiköhän se siitä sitten onni suosi meitäkin. Mutta toisaalta, jos voitto on tullakseen, niin se tulee myös yhdellä arvalla.

No, mikä oli myyjäisten tuotto tällä kertaa? Se oli \$4,500. Illoisin mielin me järjestelimme paikat taas kuntoon kaikki yhteisvoimin ja sitten poistuimme talon tarjoamalle herkullisille aterialle Lepokodin ruokasaliin. Tervetuloa taasen joukolla mukaan seuraviini myyjäisiin, jotka ovat helmikuun 15 päivänä klo 8 aamulla!

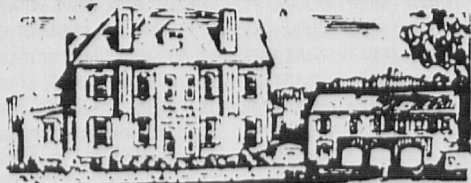
Maila Andersson

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

**FRANK H.
MILES
COMPANY**

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Kenneth Järvinen

MAYNARD, MA - Kenneth G. Järvinen, 71, kuoli tammik. 8, 1992 Palm Manor hoitokodissa Chelmsfordissa.

Hän oli syntynyt Maynardissa Actonissa asuvan Laida L. (Kangas) Järvisen ja edesmenneen Paul G. Järvisen poikana ja asui siellä koko ikänsä.

Koulutukseltaan edesmennyt oli autorunkojen korjausmies ja työskenteli Fort Devensissä vuoteen 1985, jolloin jäi eläkkeelle.

Järvinen oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi äidin lisäksi vaimo Helen (Lubin) Järvinen; tyttäret Janet King ja Nance Justason, kumpikin Maynardissa; ja viisi lastenlasta.

NORPAN...

jatkoa sivulta 3.

aikana. Siinä halutaan myös rauhoittaa pesimäalueiden ranta-alueet kaikelta liikkumiselta. Norppa-alueilla olisi niin ikään parannettava veneilyn ja retkeilyn ohjausta.

Suojelun onnistumiseksi tulisi saada lisäksi käyttöön kalastusrajoituksia Saimaalla. Ns. superverkkojen ja kalatäkyisten siimojen käyttö olisi kiellettävä. Lisäntymisalueilla tulisi poikasten vierotusajaksi kieltää verkkokalastus sekä rysien ja katiskojen käyttö ilman nielurajoittimia.

Raportissa esitetään perustettavaksi kolme erityisen suojeltua aluetta.

Raportissa esitetyt toimet ovat suosituksia. Niillä ei ole suoranaisia juridisia vaikutuksia. Suositusten perusteella ryhdytään laatimaan norpan suojeluohjelmaa. Työn arvioidaan kestävän kolme vuotta.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Kuolleita

Sarah J. Warenmaa

BROCKTON, MA - Sarah J. Warenmaa kuoli jouluk. 23, 1991 kotonaan.

Hän oli syntynyt marrask. 12, 1917 Iron River, MI:ssa edesmenneiden Charles ja Julia (Brinkkilä) Wuorenmaan tyttärenä. Hän vietti lapsuusvuotensa Gardnerissa ja Westminsterissä ja viimeiset 35 elinvuottaan Brocktonissa.

Edesmennyt oli University of Minnesotan kasvatti, ja opiskeli yliopistossa ravitsemusta ja ruokajärjestystä. Ennen eläkkeelle jäämistä hän työskenteli 20 vuoden ajan Brocktonin Veterans Administration Medical Centerissä. Hän oli työskennellyt myös Jamaica Plainin ja Bostonin VA sairaaloissa.

Kaipaamaan jäi sisko Ann Arbogast, Carlisle, PA ja yksi sisaruksen lapsi.

Katherine Kulmala

CARLISLE, MA - Katherine (Adams) Kulmala, 70, Raivaajan edesmenneen toimittajan Torsti Kulmalan (71-75) vaimo, kuoli tammik. 5, 1992 kotonaan.

Hän oli syntynyt Bostonissa ja valmistui Beaver Country Day Schoolista 1939. Vuonna 1944 hän valmistui arkkitehdiksi Massachusetts Institute of Technology oppilaitoksesta. 1953 hän sai vastaanottaa maisterin oppiarvon kaupunkisuunnittelussa samasta oppilaitoksesta.

Edesmennyt oli kotikaupunkinsa viikkolehden the Carlisle Mosquiton entinen toimittaja. Hän oli palvellut myös kaupungin kaavoituslautakunnan suomaita valvovan alakomitean puheenjohtajana ja oli kehittänyt 1976 hyväksytyn kaupungin suomaiden suojelulain.

Kulmala liittyi Planning Service Groupin palvelukseen 1956 ja vuonna 1984 hänestä tuli sen presidentti ja omistaja.

Kaipaamaan jäi tytärpuoli Laura Bojkovic Helsingissä; veljen vaimo Mary Adams, Cambridge; ja kolme sisarusten lasta, Faneuil Adams Jr., New York City, Margaret T. Adams, Bethesda, MD ja Joan P. Adams, Branford, CT.

Rakkaamme

Armas Seppälä

s. marrask. 10, 1893 Lahti, Suomi
k. jouluk. 31, 1991 Leominster, MA

*Kädet ahkerat paljon uurastaneet.
Lepoon viimeiseen ovat vaipuneet.
Sinä ansaitset kiitokset kauneimmat.
Ikilevon pyhän ja rauhasan.*

Kaivaten

Martha

Kris & Pascal

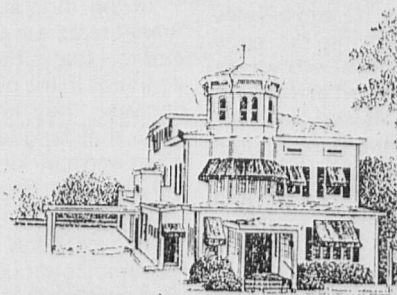
Gayle, Shawn

Daniel, Tara

Donna Lee

Barry

Lämmiä kiitos osanotosta.

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA

342-3635

Street level access

342-3645

John A. Bosk Sr.
Donald G. Dufault

John A. Bosk Jr.
Ina A. Davidson

Directors

Making of Finnish America

Ethnicity and cultural pluralism

Story and photo by Toini Laakso

This report of Making Finnish America conference held last November at the University of Minnesota in Minneapolis continues from last week.

Finnish Ethnicity and Cultural Pluralism was the theme for Friday morning, December 8.

Keynote speaker, William A. Wilson, who would address "Finns in a New World: A Folkloristic Perspective," is professor of English and teaches folklore at Brigham Young University. He is the author of *Folklore and Nationalism in Modern Finland* and has also served as editor of *Western Folklore* and as Chair of the Folk Arts section of the National Endowment of the Arts.

Professor Wilson has just arrived from Finland, he said, where he is currently spending a year on academic research leave.

"Among other things, I am studying the ways Kalevala Day celebrations have been observed in Finland over the past century - a dramatic period," he said, "during which the country first achieved many of the cultural and language goals of the early nationalists; then just about lost all cultural advances during the period of oppression at the turn of the century; then became an independent country boldly proclaiming its historic right to exist; then, during the depressing years following World War II, tried hard not to become another Czechoslovakia; and finally in 1985, on the 150th anniversary of the publication of the epic, once again celebrated its independence and prosperity with a confidence that echoed throughout the world."

He will attempt to "learn how to read changing Kalevala celebrations, to discover in them responses to shifting cultural/political aspirations and thus to view them as keys to understanding what has been going on in the country at any given moment."

He said he would feel more comfortable talking about that topic than the development of Finnish-American identity. Married to a Finn for 34 years, he said he does not have one drop of Finnish blood in his veins. However, he and his wife have been studying the early Finnish Americans in Utah, as well as more recent arrivals. In his talk Wilson said he would draw some parallels between his study of Finnish Finns in search of their identity and Finnish Americans in search of theirs.

He said he comes to his subject "as a folklorist who has spent some years studying the Finns' attempts to discover in their folk culture what earlier was called the national spirit, or national soul, and what we would refer to as the national identity."

In searching for an identity on

what it meant to be a Finn and the subsequent collecting of old epic poems by Elias Lönnrot and his disciples, the resulting publication of the *Kalevala*, served, he said, at least originally, "as the source book for pure Finnish history, a pure Finnish language, a pure Finnish literature, and, based on these, a pure Finnish national character, or identity," he said.

Wilson then asked "What was this national character like? What did it mean to be a Finn?" and answered "it pretty much depended on the needs of the moment."

"The image of the Finnish national character supposedly reflected in the old folk poetry very often was shaped more by the political pre-dispositions of the scholars holding up the mirror than by the poetry itself."

"Thus in the years following the publication of the *Kalevala*, as public schools and the popular media exercised more and more control over the thinking of the people, the folk poetry was used to further every cause imaginable; and the protagonists of the epic who emerged from its poetic lines were viewed as everything from peaceful hunters and tillers of the soil to mighty warlike heroes eager, with the sword, to win honor and glory for the fatherland."

"Three issues are related here to my research and, I believe, to yours."

"First the term 'national' or 'ethnic identity' do not originally derive from the people but are, rather, scholarly constructs. They are created by the intelligentsia in order to move the people in directions they wish."

"Second, to move the people in these directions, the intelligentsia must teach them to recognize, value, and shape their lives according to these constructs."

"Third, the ends which proponents of either national or ethnic identity serve are almost always ideologically motivated."

Wilson then described a study of Swedish Americans in which four stages that many immigrants go through, or have gone through, are identified by folklorist Larry Danielson, which he said works better for earlier immigrants.

"In the first stage," he said, "immigrants are unconsciously ethnic - that is, they continue to do things in the old ways simply because they know no other ways; their language, their foodways, and their kinship relations remain what they were in the Old World."

"In the second stage, the immigrants continue many of the old traditions but are now aware that these are different from surrounding cultural practices and that they themselves are different because they persist in these traditions."

"In the third stage, the children and grandchildren of immigrants consciously put off the

old ways - that is, they abandon their parents' and grandparents' language and customs and become as thoroughly American as possible."

"In the fourth stage, having been brought by the intelligentsia or by the culturally awakened to the value of their heritage, the descendants of the earlier immigrants consciously try to revive the old ways, though in a manner that does not produce them the discomfort experienced by their forebears."

He said it is the conscious ethnicity that interests him and relates most closely to the research he is doing.

"By the time Finnish Americans become consciously ethnic," he said, "they have usually become better educated and more prosperous, thereby becoming more susceptible to educational and promotional efforts aimed at them; they have, as a result, learned through the popular media and through efforts of Finnish American organizations who they really are, motivated in part by what Aili Flint calls the 'nostalgia' factor, they have sought the source of their identity in older customs or in practices borrowed from mother Finland; and they have begun to incorporate some of these practices in their own lives, above all as proud symbols of their ethnic heritage."

He then observed "They have followed just about the same roads traveled by their kinsman in Finland in the 19th and 20th centuries."

Wilson commented on two of the forms this revival, or discovery, can take: first, that of attempting to recover the immigrant experience through recording the reminiscences of older members of the community, which he indicated do not always give an accurate accounting of what really occurred in their early lives and are often more akin to fiction than to history. He said in the final analysis they are creative interpretations of the past that may tell more about the narrator than

about the events they describe.

"The second form of conscious revival of ethnicity, he continued, "is closely related to the first. It seeks the source of ethnic identity either in 'pure' old artifacts or in 'authentic' Finnish art forms borrowed from modern Finland."

"Though contemporary Finnish folklorists and ethnographers have happily moved in new directions today," he continued, "this search for old or authentic cultural forms has deep roots in Finland itself."

He then cited two examples: (1) "As early as 1702 Henricus Florinus published a collection of some 1,600 proverbs, hoping to find in them, he said, 'many an old, pure Finnish word' - that is, words not corrupted by influence," and (2) "In 1815 the ardent nationalist Adolf Iver Arwidsson began collecting Finnish folk poetry in the hopes of finding in them 'a more natural and more pure tongue; a few years later he urged that old, folk poetry be collected vigorously so that 'we might be able to create new temples to the art of the fatherland on this native foundation. Antiquities live in the people's chronicles and in their artistic creations, in which they survive from times immemorial."

"Thus every nation that wishes to be true to its own character must return to the furthest roots of all its native power, strength and energy - to the pure spring of native poetry. Everything must be built on a native foundation."

"In these phrases," Wilson stated, "three concepts are clearly evident: that the old is always better than the new; that pure and undefiled language and artifacts are always better than admixtures resulting from the blending of two or more cultures; and that national, or ethnic, identity, must therefore be built on a pure and uncorrupted native foundation."

He then said, "These ideas did not die easily. As late as 1941, the renowned Finnish

folklorist Martti Haavio published *Viimeiset runonlaajat* (The Last Poem Singers), whose title clearly reflects Haavio's distaste for what he called the 'gaping emptiness' of his own modern world and his admiration for the last of the great singers who kept alive the older, purer forms of folk poetry for the blessing and benefit of contemporary Finland."

Yvonne Lockwood found that a similar predilection for the romantic past has characterized Finnish American studies, Wilson offered, and she writes "For many decades scholars researched only the folklife of the Old Country and the remnants or survivals of early immigrant life. The alterations or adaptations of immigrant culture to forms that suited the United States context were actually regarded as poor copies of 'pure' Old Country culture."

"When Finnish Americans have broken away from the older cultural forms," he said, "their doing so has brought sharp criticism from some Finns, who evidently judge the merit of Finnish American expressive forms according to their correspondence with Finnish cultural practices."

Wilson then spoke of observations made of FinnFest USA by Marsha Penti and Marianne Wargelin, and said, "It is probably true, as Penti argues, that, in spite of its Finnish-based component, the FinnFest celebration 'is a particularly useful vehicle for identity assertion and formulation. FinnFest attendance in itself can be a way of heightening identity awareness. The typical festival goers are enthusiastically excited by the possibilities of meeting old and making new friends with whom they are united by bonds of ethnicity.'"

"It is probably also true," he continued, "as Wargelin suggests, that 'Finnish American consumers confirm that they see purchases of these Finland-made products as acts of eth-

continued next page

William A. Wilson, one of the keynote speakers of the conference, is shown above chatting with Bob Selvala, left, president of FinnFest USA. He had a suggestion of something he'd like to see in the national festivals.

Finnish America

continued from previous page

nic identity."

He also said, "Still I find troubling Pentti's statement that FinnFest 'is an artificially created event which appeals to Finnish Americans of diverse backgrounds and is promoted by 20th century marketing tactics.'"

Wilson expressed, referring to FinnFest, that "This attempt to homogenize all Finnish Americans into a unified whole with a common ethnic background is akin to efforts of 19th-century Finnish Romantic Nationalists to create from multiple regional and cultural groups a unified Finnish nation. Such efforts certainly can produce, and have produced, laudable results. But without proper restraints, they can also badly distort reality."

He said he had no quarrel with what FinnFest organizers do in their festivals but was more troubled with what they do not do, and related the following on what he would like to see in the festivals.

"I would like to see in the festivals and in films and other media presentations about Finnish Americans examples of Finnish American practices and customs representing a merger of different ethnic cultures and resulting from varying geographical and historical circumstances."

"According to Lockwood," he elaborated, "because culture is always changing in response to present circumstances, one should give up old notions of the pure and the authentic and realize that 'Finnish American culture is not the same as culture in Finland, that it is not simply a diluted version of what existed, or exists, in the homeland, and that it is a creature of its own making.'"

"This strikes me as excellent advice," he continued, "It means, for instance, that we would do better to seek the reflection of Finnish American character in Finnish American artistic and literary works than in the Kalevala, however much we may personally admire Elias Lönnrot's epic; or in the art glass of Tapio Wirkkala, however much we may appreciate its beautiful lines."

"What pursuits of the older, purer forms of Finnish cultural practices or of contemporary Finnish artistic expressions like iittala glass and Marimekko design share in common is the notion that whatever originated in Finland in the past or has been created in Finland in recent years is somehow superior to cultural artifacts created and shaped by the historical experiences of Finnish Americans. Anything 'made in Finland' is therefore qualitatively better than anything produced here - a notion that the Romantic Nationalists of yesteryear would have understood perfectly well."

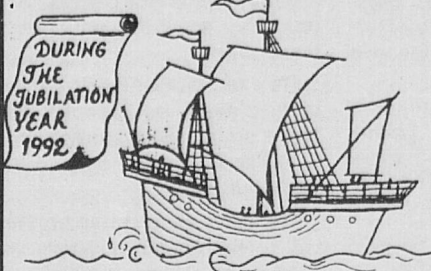
He referred back to Haavio's desire to preserve a record of the last singers of songs and of the culture that produced them.

"But what about those cowherds, those factory workers, those school children?" he queried, "Weren't they also important? Didn't they also have a

MAKE
AN EXPEDITION
TO

The FINLAND
OF COLUMBUS' TIME...

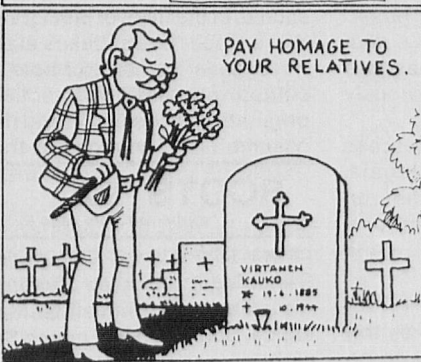
DID YOU KNOW THAT AT THE VERY SAME TIME COLUMBUS DISCOVERED AMERICA, TURKU CATHEDRAL WAS ALREADY 200 YEARS OLD!?

MEET YOUR LONG LOST RELATIVES!

TRACE YOUR
ROOTS AS FAR
BACK AS YOU
CAN FROM
THE CHURCH
FILES.

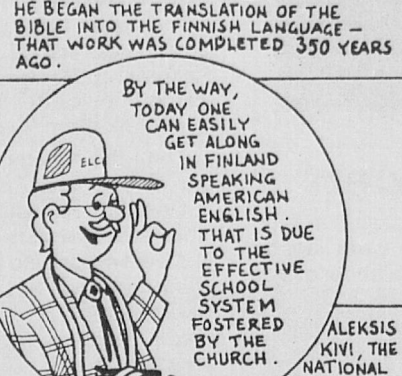
culture? Shouldn't that culture also have been studied? Wouldn't such study have taught us just as much about life in Karelia in particular and about the human condition in general as the exploration of the lives of the old singers?"

He said, "I hope my comparison is obvious. Don't Finnish Americans also have independent cultural traditions separate from those of their ancestors? Aren't those cultural traditions equally important?

Shouldn't they be studied and valued?"

"And, most important, shouldn't they be seen as the principal sources of contemporary Finnish American identity? In the creation of this culture, says Lockwood, Finnish Americans have 'both adopted new ways and adapted old ways of life to fit their new cultural and social context.' What that means is that scholars must learn to look for and at Finnish American life in ways they have not looked

AT THAT TIME FINLAND WAS A ROMAN CATHOLIC COUNTRY. "FINLAND'S LUTHER," THE PROTESTANT REFORMER, WAS MIKAEL AGRICOLA.

WELL, IT'S TRULY AMAZING, HOW HELPFUL THE FINNISH CHURCH CAN BE WHEN TRACING YOUR ROOTS!

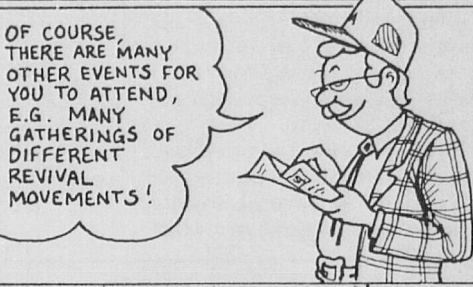
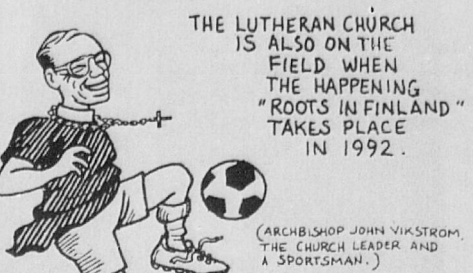
FOR MORE INFORMATION
PLEASE CONTACT:

Church Office for Foreign Affairs

Satamakatu 11
SF-00160 Helsinki
Finland

Tel. 358+0+1802 388
Fax 358+0+1802 230

... AND
THE PRESENT

Roots in Finland 1992

'Family Fair' this summer in Turku

People interested researching their roots are invited to attend a Family Fair (*Sukumesut*) to take place July 31-August 1, 1992, at the Messukeskus in Turku, Finland.

This event is for all those interested in their roots, amateurs and professionals alike.

The Family Fair will supply computerized information taken from passenger lists and records of passports and deaths of Finns who emigrated before and after the turn of the century.

Representatives of various family associations will be present to give information about their activities. Genealogical experts will also attend to answer questions participants might have.

This gathering is considered a first of its kind held in Finland and its organizers include: Evangelical Lutheran Church of Finland, Institute of Migration, National and Provincial Archives in Finland, *Sukuseurojen Keskusliitto ry* (Federation of Family Associations), *Sukutietotek-*

turn to **ROOTS** page 10

grape crop from destruction and thus preserved the country's wine production to excite them far more than do events sponsored, let us say, by the Knights and Ladies of Kaleva. I will never learn the answer to that question, however, if I become too preoccupied with the survival of earlier Finnish practices."

"Cultural adaptation is probably a more common process than the adoption of completely

turn to **PERSPECTIVE** page 10

Mervi & Jorma Elorinne

'Spectacular' concert

BEDFORD, MA - Finnish music lovers were treated to a spectacular concert at the Lutheran Church of the Savior here on Sunday, January 5.

The breathtaking voices of baritone Jorma Elorinne and his wife soprano Mervi Elorinne of Helsinki, Finland, kept their audience spellbound.

They performed a varied program of Finnish Christmas music as well as several favorite selections of well-known com-

posers. They were accompanied by Roy Helander of Maynard on the piano.

If you were not fortunate enough to have been there you really missed an exceptional concert.

This was sponsored by Finlandia Foundation-Boston as a superb beginning to 1992's year of celebration for the 75th year of Finland's independence.

story & photo by Armas Kaukoranta

LAKE WORTH, FL

The weather down here in Lake Worth has been cold and wet. You need heat in your house to be able to stand it. Some homes do not have heat.

Long johns are the fad now for sleeping. Even if there's heat in your home, you have to wear a sweater. Brrr!

We have had some interesting visitors lately. A group that came from Helsinki said they should be called the Helsinki Quartet.

Lauri Ojala played a smooth trumpet, Veikko Lenkkeri played the accordion and Olavi Peltonen was on a saxophone and he also played clarinet.

They were high class musicians. Their soloist was Taisto Saaresaho. We danced to some catchy music after the program. We thank them for coming.

Then the Karjalan Näyttelijät put on the play LALLUKKA.

One of those who saw it said she never saw such a good play. It drew 144 people and some of them had never been at our hall. Too bad they don't come more often. That was a grand night at Kenttä Hall.

We have a choir that works very hard. We practice every Friday at 12. We take turns making coffee and furnishing the dunks. No one ever refuses to take their turn.

And we sing some nice songs. We sang "Serenaadi" by Schu-

Kenttä Hall

bert and that is not the easiest song to sing.

There are four altos: Linnea Hoover, Saimi Ahola, Pearl Jarvi and Bertha Kauppinen.

The sopranos are: Emmy Kulki, Esther Kuhmo, Phoebe Forsster and Vera Marks.

Then we have Leo Jaakkola who plays the viola, Henry Forsster who plays the violin and Jorma Wuorinen who also plays the violin.

Janet Kivi is our pianist. She can play anything you put in front of her.

On a recent Sunday the three men played so beautifully. Three songs: Sibelius March, a Swedish Folk Melody and Valaistu ikkuna.

The choir sang "Mocking Bird Hill," "Rantakoivun alla" and "Sait multa kukkaset toukokuun" or "Greensleeves."

Pearl Jarvi and Vera Marks sang a duet of "Tuoksuvat tuomien" and "Serenaadi."

We had a guest, Mr. Heikki Saari, from Helsinki, and he had such a voice. We enjoyed his singing. He wanted Vera Marks to sing with him. So together they sang "Tuoksuvat tuomien" as a duet.

A poem by Liisa Jeromaa was read. The title was MOTTO and it went like this:

Minut on valloitettu
eikä irtipääsyä enää ole

yöltä unissakin
hakevat sanat toisiaan
löytääkseen sopivan.

Kieleni alkaa olla outoa:
istuttelee jatkuvasti sanoja
muotouttaa monella lailla
ajatusta pukeakseen

Ovat vieneet mielenrauhan
jokaista hetkea kulttavat
Äsken puhuin näin jo poliisillekin
katsoi kummasti pöydän takaa.

Olisiko tutkitettava ajatukset
tuomareilla?
saivat kuulla tilansa
jättäisivät rauhaan.
Ainakin hetkeksi.

Janet Kivi played a solo on the piano at the start of the program and Leo Jaakkola accompanied her.

This gives you an idea of the kind of program we, our own bunch, put on. We do this many a Sunday.

On the 19th, Dennis Tero will be program director. He is planning a different program. His programs are always interesting and different.

On the 26th, Ed Haapa will have his sing-a-long for the benefit of Suomi College. Ed Haapa is donating a grand piano to the hall. We thank him very much.

Vera Marks

Kalenteri

CALIFORNIA

Jan. 19 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting & installation of officers, 2:00 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Reservations: John Schilling 339-3572.

Feb. 11 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Cafeteria, Brotherhood Hall, Berkeley. Program: Slide show "Traveling Through Ecuador" by Wes Ludeman.

MASSACHUSETTS

Jan. 18 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 20 - Finnish Memorial Foundation meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.

Jan. 25 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 26 - Finlandia Foundation Boston Chapter meeting, 3 pm, St. Paul Lutheran Church, Arlington. Annual meeting and program by Anneli Johnson on "Toris" (Finnish marketplaces).

Jan. 27 - Central Committee meeting, 7:00 pm, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

Jan. 18 - Hoijakat pasty sale, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. To order, call Matt or Elsie Tilley at 313-682-4189.

Jan. 19 - FCA appreciation dinner & celebration, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations: 478-6939.

Jan. 24-26 - First Winterfest, Finnish Center, Farmington Hills.

Jan. 25 - Finnish-American Society of West Central Michigan meeting, 2:00 pm, Marne United Methodist Church, Marne. Program: Judge James Kallman of Lansing on the Finnish Winter War.

MINNESOTA

Jan. 17 - Finnish American Cultural Activities Inc. monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul. Program: "Mid-session at Salolampi: Skits and the Kalevala," a presentation by David Salmela, counselor at Salolampi.

July 23-26 - "Come home to Minnesota," FinnFest USA '92, Duluth. For more information: FinnFest USA '92, P. O. Box 762, Duluth MN 55801

TEXAS

Jan. 16 - Finnish-American Society of Dallas/Ft. Worth meeting, 7:30 pm, King of Glory Lutheran Church, 6411 LBJ Freeway, North Dallas. Program to be presented by the society's cultural committee, Scott & Anne Vartija.

All programs subject to change

Fitchburg, MA

At its first planning meeting the Central Committee of local Finnish organizations made preliminary plans for this year's Kalevala Day on Sunday afternoon, February 23, at 2:00 p.m.

The committee will next meet at Saima Park on Monday, January 27, at 7:00 p.m.

Sports

Finns orienteering champs

Anssi Juutilainen of Finland was the 1991 World Cup men's skiing orienteering champion, according to a year-end sports roundup in the *New York Times*.

Winner in the women's division in the same event was Arja Hannus, of Sweden, obviously of Finnish origin.

Orienteering is a wilderness sport, often over rugged terrain, in which competitors either run or ski from point to point predetermined by the race organizers.

All intermediate points have to be found and tagged by the contestants, before they go on to the next point and, finally, to the finish. Their only tools to find the points are a map and a compass.

"Suunistus" is the Finnish word for orienteering.

Harri Siitonen

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg, MA near upper common. 4 room, 1 bedroom, spacious and nice. \$375/month. Please call Alice Heikkila at 345-1011 or 582-4911.

PERSPECTIVE

continued from page 9

new forms like St. Urho's Day," he said.

He then spoke of how the Utah Finnish miners "cramped into small houses often not their own, had to put their saunas wherever they could find a place for them - in coal sheds, in tool houses, and on back porches." He found one in a shed that "was in almost all ways similar to saunas I had known in Finland."

"According to Carolyn Torma, 'Finnish-American architecture which most closely resembles Old World models is regarded as the most ethnic.'" He pointed out that anyone operating from this perspective would have missed these saunas, which, he said, "played as important a role in the lives of the Scofield miners as have more traditional saunas in the lives of immigrants in the Upper Great Lakes area."

He gave as an example of cultural adaptation ("practices originating in the Old World that assume new functions in their

new environs"), the "celebration of Laskiainen at Palo, Minnesota, as documented in the film entitled "At Laskiainen at Palo, Everyone is a Finn" by Elli Kongas Maranda, Marsha Penti and Thomas Vennum."

He says the film "does retain some elements of the original Finnish practices, such as sledging and eating pea soup; but it also contains just about everything else - from a royal festival queen with an honor guard carrying hockey sticks to women dressed in Finnish national costumes and displaying Finnish crafts."

"Laskiainen, or Shrovetide, which has been celebrated broadly across Finland, goes back to medieval Catholic practices which have been merged with pagan calendar customs."

"The name of the celebration comes from the verb *laskea* - 'to descend' - and did not mean in this instance as Y. H. Toivonen has demonstrated, to descend hills, as on a sled; rather, it meant to descend into the 40-day fast period beginning Lent."

"The word for Easter, *Pääsiäinen*, came from the verb *päästää* - 'to let loose' or 'to release' - indicating a release from the fast at the end of Lent."

Wilson then said the hundreds of different customs surrounding Laskiainen have been far more important to the Finnish peasant society than the religious observances. He said the customs focused primarily on women, especially on the division of labor falling to them.

"One he told about was of women making the customary pea soup as greasy as possible. Why?

"Because, says Viikuna, after the soup is eaten, 'the more turn to PERSPECTIVE page 13

ROOTS '92

continued from page 9

niikka (Society of Computing Genealogy), Suomen Sukututkimusseura ry (Finnish Genealogical Society) and Finland Society.

Many Finns living abroad are expected to attend, but those living in Finland are welcome, too.

For more information, contact: Institute of Migration (Siirtolaisuusinstituutti)/Maija-Liisa Kalhama or Anne Virtanen, Piispankatu 3, 20500 Turku, FINLAND, phone (9) 21-317 536, FAX (9) 21-333 460.

Or, Turun Messukeskus/Tuomas Kyttä, Messukentänkatu 8, 20210 Turku, FINLAND; phone (9) 21-637 111; FAX (9) 21-401 440.

From the desk of Stig Häggblom:

Suunnistus on Suomessa hyvin levinnyt urheilulaji kuten myös Pohjoismaissa. Seurasin sitä melko tiiviisti 70-luvulla.

Kun Tampere 1979 täytti 200 vuotta, Suomi järjesti Tampereen ympäristössä suunnistuksen MM-kisat. Olin niitä mukana järjestämässä. Kisat onnistuivat erittäin hyvin ja Suomi sai paljon kiitosta hyvin suoritetusta tehtävästään.

Kuvittelin aikoinaan, että suunnistus tekee valloitusretken maailmassa ja valtaa itselleen suuren urheilun maineen. Laji on kyllä levinnyt, mutta harrastuspohja maailmassa on edelleen pieni. USA:ssa laji on melko tuntematon.

Kun Suomen suunnistusliiton päävalmentaja Reino Kukkonen syksyllä otti yhteyttä ilmoittaen, että hän on tulossa USA:han, olin melko yllättyneenä. Kuitenkin joulukuun alussa kotiini Bostonin läheisyydessä ilmestyi ei vain tämä Kukkonen (kadettikoulun käynyt kapteeni) vaan kaksi parasta suunnistajaa.

Toinen oli Mari Lukkarinen, 20, nuorten maailmanmestari vuodelta 1991. Voitto tuli metsissä likellä Berliiniä. Radat kiemurtelevat sekä vanhan DDR:n että entisen Länsi-Saksan puolella.

Toinen oli 24-vuotias Mika Kuisma, syntynyt Juvalla, mutta nykyisin Angelniemen Ankuria edustavana Turun läheisyydessä asuva.

Kiertelimme yhdessä parina päivänä New Hampshiren metsiä.

★

Reino Kukkonen on kyllä oikealla asialla ja juuri oikeaan aikaan.

Suunnistuksen MM-kisat ovat joka toinen vuosi ja väli-vuosina suunnistuksen hui-puut suorittavat Maailmancupin sarjan, jossa on kahdeksan kilpailua.

Tänä vuonna, 1992 on kaksi viimeistä osakilpailua Amerikan puolella. Seitsemäs kilpailu on likellä Torontoa Kanadan puolella lokakuussa ja viikkoa myöhemmin on viimeinen kisa jossakin New

Hampshiren alueella.

On tietenkin selvää, että nämä kisat saavat intoa ja vauhtia myös täällä oleviin suunnistuspiireihin.

Ja sitten vielä, syksyllä 1993 on päätetty antaa MM-kisojen järjestelyoikeus USA:lle!

Reino Kukkonen tiesi kertoa, että West Pointin sotilasakatemia on syksyllä 1993 MM-kisojen keskuspaikka. Radat tehdään jonnekin Hudsonin ranta-alueille New Yorkin valtion puolelle.

Tietenkin Suomi on mukana näissä kisoissa. Saavumme tälle syksyiselle retkelle sekä harjoittelemaan mutta ennen kaikkea tutustumaan tälläiseen elämänrytmiin ja maastohin.

Nämä suunnistajat olivat valppaita nuorukaisia, iloisia olentoja. Ei heitä surut painaneet.

Mikä oli ollut joulukuun 6. p:nä kutsuttuna Mauno Kivistön itsenäisyyspäiväjuhliin presidentin linnaan ja nousi juhlien jälkeen käytännöllisesti katsoen suoraan New Yorkin koneeseen.

Onko suunnistuksesta nuoremassa USA:ssa valtalaji edessäolevien kisojen myötä? Sitä ei tietenkään voi sanoa. Kuitenkin on näkyvää toimintaa tulossa, myös sellaista joka kiinnostaa suomalaispiirejä.

Suomi on kyllä tässä lajissa oikealla asialla.

Mari Lukkarinen on 20-vuotias oululaistytty ja kotikaupunkinsa yliopiston opiskelija. Berliinin lähellä hän voitti syksyllä nuorten maailmanmestaruuden suunnistuksessa. Kuvassa hän palaa joulukuiselta New Hampshiren metsään tekemältään harjoitusretkeltä.

Kuva: Stig Häggblom

Suunnistuksen päävalmentaja kapteeni Reino Kukkonen (oik.) toi joulukuussa Suomen kaksi parasta suunnistajaa, Mika Kuismen (vas.) ja Mari Lukkarisen harjoitus- ja tutustumismatkalle USA:han.

Kuva: Stig Häggblom

Lukijan kynästä

LUKIJAN KYNÄSTÄ palstan tarkoituksena on saada lukijat keskustelemaan ajankohtaisista kysymyksistä. Kaikki ovat tervetulleita antamaan panoksensa.

Kysykää, ehdottakaa, väitelkää ja ilmaiskaa omat mielipiteenne. Tiivistäkää kirjoituksenne noin yhden konekirjoitusliuskan pituiseksi. Käsin kirjoitettu teksti saa täyttää kaksi arkillista.

Toimitus pidättää itselleen oikeuden lyhentää liian pitkiä kirjoituksia, ja päättää palstalle valittavista kirjoituksista.

Voitte kirjoittaa myös nimimerkillä, kunhan annatte nimenne ja osoitteenne toimituksen tietoon. Postittakaa kirjoituksenne osoitteella: Raivaaja, Lukijan kynästä, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Petsamo, Salla ja Karjala

Otsikon sanat ovat tuttuja varmasti useimmille ulkomailakin asuvilla suomalaisilla. ja varmasti tunnettu on sekin asia, että muutaman viime vuoden aikana nämä sanat ovat esiintyneet suomalaisissa viestimissä useammin kuin vuosikymmeniin. Tämän teki mahdolliseksi entisessä Neuvostoliitossa tapahtunut suuri muutos, joka mahdollisti asiasta puhumisen niiden oikeilla nimillä, entisen kaiken kat-

tavan valheellisen propagandan sijaan.

Sotien jälkeenhän Suomessa jouduttiin vaikenemaan siitä, että NL otti väkivalloin nuo alueet Suomelta, jouduttiin hyväksymään ns. virallinen totuus, jonka mukaan Suomi oli syylinen sotiin ja niiden seurauksiin.

Suomen kansa ei kuitenkaan missään vaiheessa ole unohtanut asioiden todellista laitaa, yksityisissä keskus-

teluissa on lähes poikkeuksetta todettu Suomen tulleen kaltoin kohdelluksi ja nykyisten rajojen NL-Venäjän kanssa perustuvan pelkästään naapurin suunnattomaan aseelliseen ylivoimaan ja ennen kuin todellisesta ystävydestä voitaisiin puhua, olisi nuo väryydet oikaistava, siltä osin kuin se vielä on mahdollista.

Tuhottua elämää ja silvottuja ruumitahan ei voi muuksi muutta, ne jäävät ikuisiksi ajoiksi Stalinin rikollisen sotapolitiikan tiille.

Mutta kuinka käyttäytyvät johtajamme? Vallalla on edelleen sama kyyristelyn ja valheellisen nöyryyden ilmapii-ri, mikä on ollut vallalla koko sotien jälkeisen ajan.

Vaikka NL-Venäjänkin taholta on selvästi tuotu julki menneet väryydet, myönnetty Molotov-Ribbentrop sopimuksen salaisen lisäpöytäkirjan olemassaolo ja tuomittu sen solmiminen väryydeksi, joka mm. mahdollisti NL:n hyökkäyksen Suomeen. Ja vaikka myös käytännössä NL on osoittanut halukkuutensa tuon rikollisen sopimuksen

seuraamusten korjaamiseen palauttamalla Baltian maille niiltä sopimuksen perusteella riistämänsä itsenäisyyden, eivät johtajamme uskalla/ymmärrä ehdottaa väryyden korjaamista.

Kansalaiset ovat sen sijaan tuoneet julki tuntojaan kaikissa mahdollisissa yhteyksissä, julkisuudessa ehkä eniten lehtien mielipidepalstoilla. Karjalan Liittokin on vähitellen heräämässä pitkän, "luotamme johtajimme" hokemisen jälkeen, ja lähtemässä tekemään ehdotuksia asiassa.

Heti, kun oli mahdollista, ts. kun suomalaiset lehdet alkoivat antaa palstatilaa kirjoituksille, joissa ehdotettiin neuvottelujen aloittamista menettämämme alueiden palauttamiseksi, alkoi muodostua Tarton rauha-liike (Tartossahan solmittiin ainoa Suomen ja NL:n välinen rauhan-sopimus, joka ei perustunut väkivaltaan NL:n taholta, siinä nimi), asiassa aktiivisten henkilöiden yhteenliittymä, joka yrittää kaikin demokaratian keinoin edistää asiaa. Sen toimesta on tehty kansanedustajien mielipiteiden

kartoitusta asiassa, esiinnytty sen puolesta TV:ssä ja lukuisin kirjoituksin lehdistössä. Käyty eduskunnassa esittämässä kannanottoja asian puolesta ja monin eri tavoin yritetty vaikuttaa maan hallitukseenkin.

Useat ulkomailla asuvista suomalaisista tuntevat varmasti asiamme oikeaksi ja tahtovat edesauttaa sitä, että Suomi lähtisi neuvottelemaan Tarton rauhansopimuksessa määriteltujen rajojen palauttamista Suomen ja Venäjän välillä.

Siihen on monia mahdollisuuksia. Esim. saattamalla mielipiteensä julki suomalaisissa tiedotusvälineissä ja erityisesti yrittämällä vaikuttaa asuinmaansa virallisen kannan saamiseksi Suomen asialle myönteiseksi. Yksi tapa on myös tukemalla Tarton rauha-liikkeen toimintaa. Tämä on mahdollista esim. rahalahjoituksilla Viipurin Suomalaiselle Klubille, tiilille: SYP 229718-2590.

Tarton rauha-liikkeen
puolesta
Heikki M. Uusilehto
Luvia, Suomi

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Fitchburgin alueen suomalaisjärjestöjen muodostama Keskuskomitean seuraava tilaisuus on Kalevajuhla, mitä tullaan viettämään sunnuntaina, helmikuun 23. päivänä klo 2:00 iltapäivällä Saiman Puistossa.

Komitean seuraava kokous on maanantaina, tammik. 27. päivänä klo 7:00 illalla Saiman Puistossa.

★

Baritoni Jorma Elorinne, sopraano Mervi Elorinne ja heitä säestänyt Roy Helander esiintyvät Finlandia Foundationin Bostonin jaoston sponsoroimassa Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlallisuuksien avajaiskonsertissa, mikä pidettiin tammikuun 5. päivän iltapäivällä Lutheran Church of the Savior kirkossa Bedfordissa.

Elorinteiden konsertti oli to-

Roy Helander, Jorma ja Mervi Elorinne konsertin päätyttyä.

Kuva: Armas Kaukoranta

dellinen elämys musiikin ystäville. Tämän helsinkiläisen pariskunnan ohjelmisto koos-

tui suomalaisista joululauluista, Oskari Merikannon sävellyksistä, muutamasta suoma-

laisesta kansanlaulusta sekä Gounodin, Adamsin ja Händelin musiikista.

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, tammik. 18. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Finnish Memorial Foundation kokoontuu maanantaina, tammik. 20. p:nä klo 7:30 ill. Saiman Puistossa suunnitellakseen Suomen itsenäisyyden 75-vuotistanssiaisia.

VEROT ... jatkoa etusivulta

kiristyi viime vuosikymmenellä keskimäärin hitaammin kuin Suomessa eli 3.5 prosenttiyksikköä. Korkein veroaste teollisuusmaista on Ruotsissa, missä verotus myös kiristyi nopeammin kuin missään muualla Espanjaa, Italiaa ja Turkia lukuun ottamatta.

Japanissa ja USA:ssa alhainen veroaste

Kansainvälisen talouden

kolmesta suuresta valtakuksesta korkein veroaste oli viime vuosikymmenen alkaessa samoin kuin viime vuonnakin EEC-maissa. Japanin ja Yhdysvaltojen veroaste oli sekä vuosikymmenen sitten että viime vuonna OECD-maiden alhaisin Turkia lukuunottamatta.

Suhteellisesti eniten veroja maksetaan Ruotsin jälkeen Tanskassa, Hollannissa, Norjassa, Belgiassa, Ranskassa, Luxemburgissa, Itävallassa,

Uudessa-Seelannissa ja Suomessa.

Suomen veroaste nousee yli 40 %:n

Töllisyysvero ja sairausvakuutusmaksun korotus nostavat Suomen veroasteen ensi vuonna yli 40 prosenttiin. Ilman muita rakenteellisia muutoksia veroaste nousee kolmen prosentin eläkevakuutusmaksulla edelleen vuonna 1993.

NORTH
END

SUBARU
MAZDA
ISUZU

SUBARU-MAZDA
757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU
525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

Kaikenlaisia vakuutuksia ... Puhutaan Suomea

NA

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Taydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Tanssit
Saiman Puistossa

Lauantaina
tammik. 18. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

EXPERIENCE THE DIFFERENCE
HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITOITA ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia. Kitchenaid astianpesukoneita

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St. 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin aamulla klo 9:30. Pastori Phillip Mehersaarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Pyhäkoulu leikkikouluikäisistä (3 v.) 9-luokkalaisiin klo 10:45 - 12:00 aam. Debbie Champagne valvoo.

Nuorisoryhmä kokoontuu joka toinen sunnuntai-iltana klo 6-8. Mark ja Tami Green ohjaajina.

Jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina seurakunnan nuorimmaisilla, 4-12-vuotiaille, on oma jumalanpalveluksensa klo 9:30 aam. seurakuntasalin puolella. Heitä opastetaan Jeesuksen ja Raamatun maailman musiikin, draaman ja sätkynukkejen välityksellä.

Pyhäkoulu sponsoroi panokkuaamiaisen sunnuntaina, tammik. 19. p:nä klo 7:30-9:00 aam. \$3.00 aikuisilta, \$2.00 alle 12-vuotiailta lapsilta. Voittorahat auttavat kun helmikuussa matkataan Worcesteriin katomaan "Disney on Ice" esitystä.

Nuoret aikuiset (18-vuotiaat ja sitä vanhemmat) järjestävät pizza- ja peli-illan lauantaina, tammik. 25. p:nä klo 6:00 ill. pappilassa.

Vuotuinen jäsenkokous tammik. 30. p:nä klo 7:00 ill. Lillian Whitney johtaa kokousta.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, tammik. 19. klo 9:15 aam. sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattu luokka. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Huom! Klo 2:00 suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu. Klo 5:00 ill. seurakunnan kokous. Kaikki jäsenet vahvistavat seurakuntaa läsnäolollaan.

Vaihto-oppilaaksi pääsy ulkomaille helpottunut

"Hyväksytyiksi tullee high schoolin oppilailla on mahdollisuus viettää yksi lukuvuosi tai kesäloma joissakin seuraavista maista: Suomi, muut Pohjoismaat, Saksa, Ranska, Italia, Sveitsi Englanti, Hollanti, Espanja, Meksiko, Uusi Seelanti tai Kanada (sekä ranskan- että englanninkieliset alueet), jotka kaikki kuuluvat ASSE International Student Exchange Program -ohjelman piiriin", kertoo Maureen Warren Pelham, joka toimii ASSE:n Eastern Regionalin johtajana.

"Vielä muutama vuosi sitten vain muutamilla onnekkaila oli mahdollisuus kustantaa opiskeluvuosi tai kesäloma ulkomaille. Nyt ASSE on muuttanut kaiken", Pelham jatkaa.

Oppimienestyksen, soveltuvuussuositusten ja aidon halukkuuden ja innostuksen perusteella 15-18-vuotiaat oppilaat valitaan lähtemään ulkomaille kokemaan toisen maan elämää johonkin vapaaehtoisesti halukkaaksi ilmoittautu-

neeseen isäntäperheeseen Eurooppaan, Kanadaan, Uuteen Seelantiin tai Meksikoon.

"ASSE:n huolella valitsemat ulkomaalaiset isäntäperheet tarjoavat turvallista huolenpitoa samalla kun opiskelijoilla on mahdollisuus oppia isäntämaan kieltä, tapoja ja kulttuuria", Pelham selittää.

Vain kesän ajaksi vaihto-oppilaaksi menevät asuvat yleensä sellaisten perheiden parissa, jossa puhutaan jonkin verran englantia. Vuodeksi vaihto-oppilaaksi aikovan ei tarvitse osata ulkomaisia kieliä ennen lähtöään, sillä yhtenä osana ASSE:n ohjelmaan kuuluu perehdyttäminen isäntämaan kieleen ja kulttuuriin.

Isäntämaassa ASSE:n vaihto-oppilaat käyvät normaalisti koulua muiden uusien ikätoveriensa kanssa. "Oppilaat oppivat isäntämaansa kielen ja kulttuurin käytännön kautta elävässä elämässä", Pelham vielä lisää.

ASSE tarjoaa myös kansainväliset mahdollisuudet perheil-

le, jotka ovat kiinnostuneita isännöimään Pohjoismaista, Saksasta, Ranskasta, Sveitsistä, Englannista, Italiasta, Hollannista, Meksikosta, Espanjasta, Uudesta Seelannista, Kanadasta ja Japanista tulevia vaihto-oppilaita.

Amerikkaan vaihto-oppilaaksi valituksi tulleet oppilaat ovat 15-18-vuotiaita ja heidän tarkoituksenaan on käydä paikallista koulua yhden lukuvuoden ajan.

ASSE International on aikaisemmalta nimeltään American Scandinavian Student Exchange. Yhteisö ei toimi liiketaloudellisin perustein vaan sen toiminta perustuu yhteistyöhön sopimusmaiden opetusministeriöiden kanssa.

Oppilaat tai perheet, jotka ovat kiinnostuneita saamaan lisätietoja ASSE:n organisoimasta vaihto-ohjelmasta, voivat ottaa yhteyden puhelinnumeroon (508) 874-0722 tai toll-free-numeroon 1-800-677-ASSE.

Historiantutkija ei usko fasismin nousuun Suomi on säästynyt niin natseilta kuin uusnatseilta

- Kansallissosialisteilla eli natseilla ei ollut Suomessa poliittista merkitystä 30- ja 40-luvuilla eikä nykyinen uusnatsismikaan ole saanut kannatusta, sanoo valtiotieteen kandidaatti Henrik Ekberg. Hän on tehnyt väitöskirjan suomalaisesta natsismista vuosina 1932 - 1944.

Suomessa perustettiin 30- ja 40-lukujen alkuvuosina yhteensä 15 - 20 natsistista ryhmää. Järjestöistä puolentusiinaa toimi usean vuoden ajan.

Ekbergin mielestä olisi ollut kummallista, ellei ryhmiä olisi perustettu myös Suomeen, sillä kaikkialla Euroopassa oli natsistisia ja fasisistisia järjestöjä.

Ekberg on tutkinut suomalaista natsismia pääasiassa natsijärjestöjen julkaisemien lehtien kautta.

1930-luvulla järjestöissä oli 5,000 - 10,000 jäsentä. Seuraavalla vuosikymmenellä kulakin järjestöllä oli jäseniä vain muutamia satoja.

- Natsijärjestöillä ei ollut koskaan Suomessa poliittista merkitystä. Sen sijaan luonteeltaan fasisminen Isänmaallinen kansanliike (IKL) oli massaliike. Yleisissä vaaleissa IKL sai 70,000 - 80,000 ääntä ja sen jäsenmäärä oli kymmeniätuhansia.

Tärkein natsijärjestö oli

Suomen kansan Järjestö (SKJ). Sitä johti jääkärikapteeni Arvi Kalsta.

SKJ julkaisi suomen- ja ruotsinkielisiä lehtiä ja toimi monilla paikkakunnilla. SKJ vaikutti mm. Helsingissä, Itä-Uudellamaalla ja Vaasassa.

Ekbergin mukaan ryhmien välillä oli kilpailua, mikä vähensi niiden uskottavuutta. Itse asiassa ryhmien välinen kilpailu oli tyypillistä kaikkien maiden natsitoiminnalle.

- Yhteistyötä toki yritettiin. Varsinkin 40-luvulla ryhmät suunnittelivat Suomen valtakunnan liitto -nimisen kattojärjestön perustamista. Tarkoitus oli koota yhteen natsijärjestöt ja IKL.

Hanke epäonnistui monista syistä. IKL menetti kiinnostuksensa yritykseen, eivätkä liikkeiden johtajat kyenneet yhteistyöhön.

Ekbergin tulkin mukaan uusnatsismi on eri ilmiö kuin 30- ja 40-lukujen liikkeet.

- Minä kuulun siihen koulukuntaan, jonka mukaan fasismin aikakausi oli 1920 - 1945. Minun mielestäni klassinen fasismi oli reaktio bolsevismiä vastaan, ja bolsevismiin ei enää vaikuta, hän tiivistä.

Nykyiset liikkeet eivät Ekbergin mielestä siis ole natsistisia.

Yrjö-tunnustuspalkinnon sai viime vuonna jazzmuusikko Jukkis Uotila. Suomen Jazzliiton myöntämä palkinto - tällä kertaa turkulaisen kuvataiteilijan Markku Kososen teos *Improvisoitu tapaus* - luovutettiin Uotilalle valtakunnallisilla Jazzpäivillä Naantalissa.

Uotila on työskennellyt ulkomaisten nimekkäiden muu-

Jazzliiton Yrjö-palkinto muusikko Jukkis Uotilalle

sikoiden kanssa niin konserteissa kuin levytyksissä enemmän kuin kukaan muu suomalainen jazzmuusikko.

Suomessa Uotila on ollut mukana UMO:n toiminnassa sekä rumpalina että kapelli-

mestarina. Hän on vaikuttanut myös jazzkoulutuksen kehitykseen toimiessaan Sibelius-akatemian jazzlinjan vastaavana lehtorina vuodesta 1986. Hän on myös opettanut ulkomaille mm. Ruotsissa ja Tanskassa.

continued from page 10

PERSPECTIVE

grease glistened on fingers and in the corners of mouths the better the pigs would fatten in the summer[and] and more cows would give milk, and the more butter the housewives would be able to churn and the more ham they would be able to cure."

Except for the pea soup and sledding, many of these old customs have died out in Finland, he said.

"Very few people participating in these practices will be aware of the once prevalent homeopathic magic connecting them to success in women's work, neither will participants in the Palocelebrations."

The practices in Palo, he said, "reveal the spirit and the ethnic identity of Finnish Americans living there many times better than any attempt to revive or keep alive the old ways ever will."

"One more issue needs a brief discussion," he said. "I earlier suggested that those who seek to identify, teach, and advocate either national or ethnic identity are always ideologically motivated. I do not see anything wrong with that so long as we acknowledge the motivations that move us to action. Too often we do not."

In ethnic studies, as in others, there is a tendency to focus on the smiling aspects of traditional culture and to "edit out" the rest, he said.

"The Romantic Nationalists in Finland tended to view the past

as a golden age in which only heroic action occurred. Individuals seeking their ethnic roots often yield to the same temptation," he said.

"Varpu Lindstrom-Best moves beyond the smiling aspects of immigrant life," he said, "and brings to light such unpleasantnesses as suicide, bootlegging, and prostitution - circumstances later generations in search of their ethnic identity, and imbued with feelings of ethnic pride, are not always willing to acknowledge."

"In a similar vein, Carolyn Torma points out that a too heavy emphasis on the brighter side of Finnish immigrant life may also have distorted the study of Finnish American material culture."

"Of particular importance in the examination of ideological motives is the question of what agendas are being served in Finnish-American festivals - from community-based events like the celebration of Laskiainen, to grand events sponsored by Knights and Ladies of Kaleva, to the broader national FinnFest USA festival," he said.

"From my study of Kalevala Day celebrations, it is clearly evident that as political and national needs change, the celebrations of the Kalevala also change to reflect and reinforce current aspirations. And they are also shaped by the cultural/political ambitions of the organ-

izations sponsoring them."

He said "The cultural symbols on which national and ethnic identity are based can be used for a variety of ends and that it is therefore important to stand aside now and then and take a calm, detached look at the causes being served."

He reminisced as he prepared this paper about having tried to persuade his Finnish American son-in-law to "use the Finnish pronunciation of his surname - Jämsä. He steadfastly resisted all my importuning, calling himself instead Ralph Jam-

sa. "Finally, I realized that I was trying to force him back into what I have been cautioning you to avoid - an adherence to old, pure linguistic or cultural forms. For my son-in-law, his name, as he pronounced it, symbolized both his Finnish ancestry and his American experience; and it was foolish for me to try to change that."

Wilson's talk, which I found extremely interesting, he concluded with how his son-in-law had discovered what Yvonne Hiipakka Lockwood had stated so nicely "People in the United States who trace their origins to Finland are neither American nor Finnish: rather, they are Finnish Americans."

(Note: Subsequent articles will appear as it would be impossible to cover this excellent conference in one article.)

Energiaa tuulesta

HOLYOKE, MA - University of Massachusettsin tutkijat toivovat, että Mt. Tomin huipulle saataisiin pystytettyksi 120 jalkaa korkea tutkimuskäyttöön tarkoitettu tuulimylly. Tuulimyllyn tarkoituksena olisi tuottaa sähköä alueen hiihtokeskukselle.

Koulun insinöörit kertoivat, että tuuliturbiiniin tulisi 40 jalkaa pitkät siivekkeet. Tuulimylly olisi voimakkuudeltaan vahvin koko New Englannissa.

Mt. Tomin hiihtokeskus on lupautunut ostamaan tuulimyllyn tuottamaa energiaa. Mylly kehittäisi 300,000 kilowattituntia vuodessa - 50 talon energiatarpeita varten.

Tuulimyllystä on tullut yksi potentiaalinen energialähde Amerikassa. Tuulimyllynnostus on ollut hyvin laimeaa sitten 1980-luvun puolivälin Kaliforniasta lukuun ottamatta, Amherstin campuksen insinöörit kertovat.

Tuulivoimaan on asennoituttu myönteisemmin Länsi-Euroopassa, missä myllyjen käytöstä on satojen vuosien perinteet. Entisaikaan tuulimyllyjä käytettiin jauhojen jau-

hamiseen.

UMassin tekniikan professori Jon McGowan kertoo, että Mt. Tomin tuulimyllyä käytettäisiin demonstroimaan alueen eri mahdollisuuksia. Esimerkiksi Kalifornian tasankomaille on rakennettu noin 11,000 tuuliturbiinia, koulun tutkijat kertovat.

"Alueen vaikea maasto saat- taan olla hieman pulmallista tuulimyllyjen sijoittamisen kannalta", McGowan kertoo.

Hän kertoi myös, että tutkijat miettivät vielä sitä, miten estää tuulimyllyn jäätyminen talvipakkasilla.

"Toivoisin, että voisimme hyödyntää tuulivoimaa USA:n itäisissä osissa mahdollisimman hyvin," yliopiston tutkijainsinööri Bill Stein kertoo.

Mt. Tomin huipulla tuulen voimakkuus on keskimäärin 14 mailia tunnissa, tutkijat kertovat. Tuuli voi puhalttaa joskus jopa 80 mailin voimakkuudella.

Route 91 kulkevat autoilijat voivat todennäköisesti nähdä tuulimyllyn turbiinit, jotka tulevat kohoamaan puiden linjojen yläpuolelle, Stein huomauttaa.

Suomen uutisia

Presidentti Koivisto vaatii kansalaiskeskustelua EY:stä

Presidentti Mauno Koivisto käsitteli uudenvuodenpuheessaan perusteellisesti Suomen osuutta Euroopan yhdentymisessä.

Presidentin mukaan Suomen pyrkimysten suunta on lyötävä lukkoon lähiaikoina, alkuvuodesta. Koiviston toivomus päätösten taakse muodostuvasta "mahdollisimman selkeästä kansalaismielipiteestä" asettaa kovan haasteen EY-ratkaisuja koskevalle keskustelulle.

Vaikka sopimus Euroopan talousalueesta ETA:stakin on vielä vailla lopullista sinettiä, keskustelu Suomessa tuntuu ponnahtaneen kepeästi jo EY:n jäsenhakemukseen.

Presidentti Koivisto on kuulunut niihin, jotka ovat halunneet edetä askel kerrallaan ja saada ETA-neuvottelut selviksi ennenkuin ryhdytään puuhailemaan mahdollisia seuraavia ratkaisuja.

Hän totesikin puheessaan suomalaisten keskittyneen "suurella huolella ja paljon vaivannäöllä ETA-hankkeen toteuttamiseen.

"Olen pitänyt tätä ratkaisua erityisen tavoittelun arvoisena, koska se päästää meidät nopeasti osalliseksi Länsi-Euroopan kasvavista sisämarkkinoista ja jättää integraatio-olosuhteissakin meille kohtuullisesti itsenäistä päätöksentekovaltaa", presidentti Koivisto perusteli linjaansa.

Vuosikausia kestäviin EY-jäsenyysneuvotteluihin verrattuna ETA onkin nopea oikotie, joka samalla antaa kiinteämmän pohjan mahdollisille jatkokeskusteluille.

Koiviston mukaan eduskunta saa vielä tammikuun aikana käsiteltäväkseen selvityksen mahdollisen EY-jäsenyyden vaikutuksista selonteon muodossa.

Tämän selonteon pohjalta hallitus ja eduskunta joutuvat ottamaan kantaa siihen, hae-

taanko EY-jäsenyyttä vai ei. Koivisto itse sanoi uskovansa, että valmistumassa oleva selvitys luo hyvän pohjan keskustelulle ja päätöksenteolle.

Presidentti muistutti siitä, että vaikka lopulliset päätökset tehdään vasta mahdollisten jäsenyysneuvottelujen päätyttyä, nyt alkuvuodesta on päätettävä pyrkimysten suunnasta. Tämä päätös ennakoi myös tulevia ratkaisuja, jos pyrkimykset käyvät toteen.

Presidentti toi vahvasti esiin sen, että ratkaisut vaativat laajaa kansalaiskeskustelua. Hänen mukaansa eri kansalaispiirien ja eturyhmien kannalta

ratkaisun edut ja haitat saatavat näyttää kovin erilaisilta.

"Mutta teemmepä jäsenyyskysymyksessä kumman päätöksen tahansa, sen tulee perustua pyrkimykseen tavoitella kansan kokonaisuutena ja sen tulisi rakentua mahdollisimman selkeälle kansalaismielipiteelle", Koivisto totesi.

Tässä on pohdittavaa niille, jotka ovat halunneet vähätellä laajan kansalaiskeskustelun ja myös mahdollisen EY-kansanäänestyksen merkitystä.

"Selkeä kansalaismielipide" pitää sisällään sen, että päätöksentekijöiden täytyy pystyä vakuuttamaan kansalaisten selvä enemmistö ratkaisujensa tueksi. Ilman sitä tukea mikään linja ei tule kestäväksi.

Toisaalta "selkeä kansalaismielipide" asettaa erityisen veloitteen EY-keskustelun kävijöille. Kansalaisten on saatava mielipiteidensä taustaksi riittävästi monipuolista tietoa eri ratkaisuvaihtoehtoista.

Presidentti Mauno Koivisto perää "selkeää kansalaismielipidettä" Suomen EY-keskusteluun.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____

UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomaille: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Valmetille suurtilaus T-slovakiasta

Valmet Paperikoneet Oy on saanut 300 miljoonan markan arvoisen paperitehdastilauksen Tšhekkoslovakiasta. Tilaus sisältää pehmopaperitehtaan suunnittelun ja tuotantokoneet. Toimituksesta vastaa vanha yhteistyökumppani toisena osapuolena on ruotsalainen insinööritoimisto NLK-Celpap.

Tehdas rakennetaan tšekkiläiselle Chemcelulosa-yhtiölle Zilinaan. Hankkeen rahoittajina ovat Suomen vientiluotto, Ruotsin vientiluotto ja Pohjoismaiden Investointipankki. Konetoimitukset ajoittuvat ensi vuoden alkuun, ja tehdas aloittaa toimintansa vuoden 1994 alussa.

Paperikone on leveydeltään 5,5 metriä ja se tuottaa 50,000 paperia vuodessa.

Suomen uutisia

Suomen ravintolat saivat lisää aikaa

Suomi- Helsinki etunenässä - tuli vuoden alusta himpun verran kotoisammaksi yöihmisille, kun arviolta sadan ravintolan sulkemisaika piteni aamuneljään ja usean sadan aamukolmeen. Ilman erityislupaa saavat nyt kaikki kuppilat keskiolukapakoita myöten olla auki kahteen.

Tarkkaa kuvaa koko maan tilanteesta on vaikea saada, sillä osa hakemuksista on vielä vireillä, ja niistä päättävät poliisi- ja poliisipiirien päälliköt saatuaan lausunnon paikalliselta Alkolta.

Suurimpien kaupunkien hotellien yökerhot ovat järjestään

hakeneet pidennyksiä aukioloaikoihinsa - pohjoisin lie-nee Saariselän tunturihotelli, joka pitää nyt ovensa auki aamuneljään asti.

Kaikkiaan Suomessa on noin 2,700 ravintolaa, joista 60-70 on saanut tähän mennessä olla kolmeen auki. Kahteen asti on tähän mennessä ollut auki yli 300 ravintolaa. Niistä osa on jo siirtynyt kolmelta sulkevien joukkoon, osa vielä harkitsee.

Vuoden alku vähensi muutenkin ravintoloiden byrokraatia: entisten 64 pykälän sijasta pärjätään nyt seitsemällä.

Harva suomalainen sinnittelee vanhuuseläkkeelle

Suomalaisen työntekijän terveydentila ei ole hyvä. Mitä tavimmat työtuntien menetykset aiheutuvat tuki- ja liikuntaelinsairauksista sekä verenkiertoelinten sairauksista. Myös psyykkiset ongelmat ovat lisääntyneet.

Keskimäärin suomalainen siirtyy eläkkeelle 58-vuotiaana. Miehistä vain joka kymmenes on töissä vanhuuseläkkeeseen asti.

Suomalainen työntekijä kärsii kroonisista selkävaivoista ja sydäntaudeista. Oma lukunsa ovat psyykkiset ongelmat, jotka ovat yhä yleisempi syy työkyvyttömyyseläkkeelle jäämiseen ja työkyvyn heikkenemiseen.

Suomen Farmasialiiton puheenjohtaja **Ulla Aittokoski**

kertoo, että yksi syy lisääntyneisiin psyykkisiin vaivoihin löytyy työelämän ja ihmisen omien arvojen ristiriidasta.

- Suomalaisille tyypillinen autoritääri johtamiskulttuuri, urakehityksen polkeminen paikallaan ja yksilöiden vähäinen itsenäisyys työssä vähentävät työviihtyvyyttä, Aittokoski pohtii.

Hänen mukaansa eläkkeelle siirtyminen jo 55 vuoden iässä on arvo, joka on tarttunut moneen. Tällä hetkellä vain yksi kymmenestä työelämässä olevasta miehestä tekee töitä 65 ikävuoteen asti.

Aittokosken mielestä vanhuuseläkkeen 65 vuoden ikäraja ei kuitenkaan saa olla pakote vaan työelämästä on yksinkertaisesti päästävä pois, jos työtä ei enää jaksa tehdä.

Neljälle palkinnot teollisesta taiteesta

Suomalaisen taideteollisuuden viime vuoden valtionpalkinnot annettiin viime vuonna neljälle taiteilijalle. Tunnustuksen saivat tekstiilitaiteilija **Fujiwo Ishimoto**, sisustusarkkitehti **Jouko Järvisalo**, näyttelyarkkitehti **Seppo Korkeila** ja tekstiilitaiteilija **Kristiina Nyrhinen**. Kukin palkinto on määrältään 22,500 markkaa.

Tekstiilitaiteilija Fujiwo Ishimoto on työskennellyt painokangassuunnittelijana Marimekossa vuodesta 1974. Hän on erinomaisesti yhdistänyt suunnittelussaan japanilaisen ja suomalaisen muodon, värin ja maun, kiitetään tunnustuksen antamisperusteissa. Ishimoto on loistavasti pystynyt istuttamaan työskentelynsä Armi Ratian luoman Marimekon henkeen ja tyyliin.

Sisustusarkkitehti Jouko Järvisalo on tehnyt pitkään tinkiä persoonallista ja korkealaatuista suunnittelutyötä julkisten tilojen kalusteiden parissa.

Järvisalon suunnittelemissa muotokuvissa ovat mm. tuoli- ja pöytäsarja **Mio** ja **Soda**-tuolit. Järvisalo käyttää keskeisenä materiaalina puuta.

Graafinen muotoilija näyttelyarkkitehti **Seppo Korkeila** tunnetaan yritysgrafiikkaan ja näyttelyarkkitehtuuriin erikoistuneena suunnittelijana ja näyttelyarkkitehtuuriin opettajana.

Korkeilan töistä mainitaan mm. Katariina Suuren aikaan -näyttely Kotkassa sekä Lahden museon Amerikkalaisuusnäyttely. Hänen suunnittelema- ja muotoilemat esineet ovat myös Nesteen ja IVO:n pysyvät esittelyt.

Tekstiilitaiteilija **Kristiina Nyrhinen** tunnetaan ennen muuta suurten, julkisia tiloja koristavien tilatekstiilien tekijänä. Läpikuultavan ohuen, ympäristönsä valoihin ja väriin herkästi reagoivan metallisen tekstiilin kokeiluissaan Nyrhinen on alansa uranuurtaja.

Suomen uutisia

Työpäivät pidentyneet pääkaupunkiseudulla

Suomen pääkaupunkiseudulla tehtiin 1980-luvun lopussa pitempiä työpäiviä kuin 1970-luvun lopussa. Espoolaisien, helsinkiläisten ja vantaalaisten työpäivä pidentyi 1970-luvulta noin puoli tuntia sekä Helsingin seudun kehysalueella asuvien työllisten noin kolme varttia. Tämä ilmeni Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksesta.

Espoolaiset tekivät 1980-luvun lopussa pisintä työpäivää, kahdeksan tuntia, ja helsinkiläiset lyhintä, seitsemän tuntia ja kolme varttia. Työmatkoihin espoolaisilta, vantaalaisilta ja helsinkiläisiltä meni päivittäin noin 50 minuuttia, kehysalueen työllisiltä noin tunti.

Helsingin seudulla naiset tekivät 1980-luvun lopussa kotitöitä kolme ja miehet kaksi

tuntia vuorokaudessa. Kotityöajan muutokset olivat kuitenkin varsin vaihtelevia. Helsinkiläiset ja kehysalueen miehet lisäsivät kotitöihin käyttämäänsä aikaa, kun taas espoolaiset ja vantaalaiset miehet vähensivät sitä.

Helsinkiläiset naiset tekivät yhtä paljon kotitöitä 1970-luvun lopussa kuin 1980-luvun lopussakin. Muiden tutkimuksessa mukana olleiden alueiden naisten kotitöihin käyttämä aika lisääntyi.

Nukkumiseen ihmiset käyttivät hieman aiempaa vähemmän aikaa. Helsingin seudulla päivärhythmi on vähän myöhäisempi kuin muualla Suomessa. Helsingin alueella mennään nukkumaan myöhemmin ja nukutaan aamulla pidempään kuin koko maassa keskimäärin.

Suomi 75 vuotta -toimikunta: Tehoa joulupukin markkinointiin

Suomi 75 vuotta -toimikunta toivoo suomalaisen joulupukin markkinointiin lisää tehoa. Toimikunta on huolissaan siitä, että usean muun pohjoisen maan joulupukit lisäävät suosiotaan vuosi vuodelta. Toimikunnan mielestä joulupukki on Suomi-tiedotuksen hyödyntämätön voimavara, ja sen takia kansantalous menettää joka vuosi merkittävästi ulkomaisia tuloja. "Joulupukin markkinointi voidaan vielä muuttaa menestystarinnaksi. Tämä mittava hanke pitäisi aloittaa joulupukin kirjepalvelun kunnostamisella", toimikunta ehdottaa.

Hotellien suosio laski

Lamasta huolimatta suomalaisten hotellien vapaa-ajan asiakkaiden määrä on pysynyt suunnilleen vuoden 1990 tasolla. Tämä johtuu kiristyneen kilpailun mukanaan tuomasta tarjouskilpailusta.

Ulkomaisten yöpymiset puolestaan ovat vähentyneet voimakkaammin Uudellamaalla ja Hämeessä: peräti yli 20 prosenttia. Ulkomaalaiset ovat kuitenkin vierailleet kiinnostavissa lomakohteissa. Ruotsalaiset ovat tehneet lyhyitä lomamatkoja Ahvenanmaalle sekä Turun ja Vaasan seuduille. Saksalaiset ovat taas löytäneet entistä useammin tiensä Lappiin.

Koko Suomessa ulkomaa-asiakkaiden yöpymiset ovat kuitenkin laskeneet yli 11 prosenttia. Vähennyksestä suuri osa johtuu entisten neuvostoliittolaisten perinteisen ryhmämatkailun lähes täydellisestä loppumisesta.

Hotellihuoneiden käyttöaste jäänee viime vuonna kaikkien aikojen alhaisimmaksi eli 44 prosenttiin. Tämä on yli 10 prosenttia vähemmän kuin edellisessä vuonna.

LLOYD K. HÄNNILÄ

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

US-83 -normit myös Suomeen

Suomalaiset autokauppiat ovat päässeet eroon uusista henkilöautoista, joiden katalysaattori on riittämätön tai joissa katalysaattoria ei ole lainkaan. Maahantuojilta ja vähittäismyyjiltä ei vuoden alkupuolella enää löytynyt autoa, jonka pakokaasun suodatus olisi laiton.

Vuodenvaihteen jälkeen ensi kertaa rekisteröitävissä, bensiinikäyttöisissä henkilöautoissa on oltava US-83 -normin täyttävä katalysaattori.

Uutena maahan tuoduissa autoissa on täytynyt olla katalysaattori jo runsaan vuoden ajan, mutta tähän saakka ovat kelpanneet myös jälkiasennetut, säätämättömät katalysaattorit eli ns. eurokatalysaattorit.

Johtaja Pekka Puputti Autotuojat ry:stä arvelee, että jonkin verran puutteellisesti varustettuja autoja on viety Suomesta myyntiin maihin, joissa säädökset ovat löysemät. Tällaisia maita ovat mm. Venäjä ja kaikki EY-maat.

Viime talvena hiihtokelejä vain reilu viikko

Kasvihuoneilmiö kuntohiihdon kiusaajana Etelä-Suomessa

Hiihto on kuntourheilulaji, jota uhkaa kasvihuoneilmiön aiheuttama ilmaston lämpeneminen. Helsingin seudun hiihtäjät joutuvat entistäkin enemmän siirtymään Paloheinän ja Pirkkolan tekoalueille, koska muut hiihtoreitit kuihtuvat luonnon lumimäärän vähentyessä.

Muutaman vuosikymmenen kuluttua nousee Suomessa kysymys, voidaanko pääkaupunkiseudulla enää lainkaan hiihtää? Onko Suomen väestönkeskittymässä lopet-

tava kaikkein suomalaisin urheilulaji?

Helsingin seudulla ensimmäisenä ovat häviämässä luonnonladut, joiden hoito rajoittuu latu-uran kunnossapitämiseen. Viime talvena niillä saattoi hiihtää vain kahdeksan vuorokautta.

Pohjois-Suomessa laskettelurinteet ja hiihtoladut saadaan pidettyä kunnossa lumen tykittämällä. Tykittämisen ehto on pakkanen, jota riittää Etelä-Suomessa tätä nykyä

epätasaisesti neljän kuukauden ajan. Ennusteet kertovat, että sadan vuoden päästä vain tammi- ja helmikuun keskilämpötilat pysyvät nollan alapuolella, ja tykittäminen ei enää kannata.

Hiihdon hengissäpitäminen pääkaupunkiseudulla edellyttää latujen siirtämistä pohjoisemmaksi, ja hiihtokeskusten nostamista korkeammalle merenpinnasta. Itse laduille saatetaan rakentaa putkistoja, jotka toimivat tekojäärajojen laitteiden tapaan.

Viime vuonna hukkui 249 suomalaista

Viime vuonna hukkui 249 suomalaista, ilmenee Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton tiedoista. Eniten hukkuneita eli 79 sattui veneilyn yhteydessä.

Uimamatkalla uupui 45 ihmistä, joihin menehtyi 30 ja muun putoamisen seurauksena menetti henkensä 18. Vuotta aiemmin hukkuneita oli 241. Tyypillisin hukkunut oli edelleenkin 20-60-vuotias mies.

Sotainvalidit vastustavat Mannerheimin patsaan siirtoa

Sotainvalidien Veljesliitto vastustaa Mannerheimin ratsastajapatsaan siirtämistä. Patsas on aiottu siirtää lähemmäksi Mannerheimintietä, jota sen taakse pystytettäisiin rakentamaan museo.

Liiton kannanotton mukaan patsas sijoitettiin tarkoituksella niin, että se näkyy alhaalta katsottaessa sinivalikoista taivasta vasten. Liitto pitää tärkeänä, ettei patsasta sijoiteta sen arvoa vastaamattomaan paikkaan.

Kannanotossa muistutetaan myös, että patsas pystytettiin aikoinaan varoin, joiden keräämisestä huolehti pääosin Sotainvalidien Veljesliitto.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskislämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Kalevalan laulumaista kootaan tietopankkia

Neuvosto-Karjalan kulttuurista kootaan tietopankki. Hankkeen yhteydessä arvioidaan lisäksi Vienan runokyllien tila ja niiden soveltuvuus kulttuurimatkailuun. Tietopankkia kokoa Kuhmon Kulttuurikornitsa yhdessä mm. Neuvosto-Karjalan kulttuuriministeriön kanssa.

Tavoitteena on luoda jatkuvasti ajan tasalla oleva kulttuurin tietopankki, joka sisältäisi tiedot mm. alueen kulttuurilaitoksista, teattereiden ja orkesterien ohjelmistosta sekä eri taideammattien harjoittajista. Tietopankkia kootaan Oulun lääninhallituksen rahoituksella.

Vienan kulttuurimatkailun mahdollisuuksien kartoituksella pyritään edistämään Vienan runokyllien saamista Unescon suojelun alaisuuteen. Näin turvattaisiin Kalevalan

laulumaiden kulttuuriperinteen säilyminen sekä nopeutettaisiin Vienan kyltien elpymistä.

Erikssonille voimanoston MM-kulta

Vaasan Atleettiklubin **Sulevi Eriksson** on viimeisin vaasalainen maailmanmestari. Eriksson nosti itselleen voimanoston MM-kullan Saksan Russelsheimissa joulukuun puolivälissä pidetyissä kisoissa.

Russelsheimin MM-kisat olivat toiset viralliset MM-kisat. Alvi Eriksson, Sulevin veli oli myös lähellä maailmanmestaruutta, mutta hänen nostonsa hylättiin tuomariäänin 2-1.

1992 HOMECOMING YEAR
CELEBRATE FINLAND'S 75TH YEAR OF INDEPENDENCE

"FIND YOUR ROOTS"

FINNEXPRESS
Absolutely & Positively
Lowest Airfares
when you fly

Finnair to Finland

- TRUST YOUR WORLD TO US -
This year is our 30th year of
LOWEST PRICES - SUPER SERVICE

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue

New York, N.Y. 10017

Telephones:

212-832-8989

800-677-6454

Maailman tapahtumia

Karjalalle osa yritysten valuuttatuloista

Ulkomaiset sijoitukset saavat verohelpotuksia Karjalan tasavallassa kymmeneksi vuodeksi ja Karjalan hallitus pääsee harjoittamaan jonkin verran myös itsenäistä talouspolitiikkaa.

Venäjän presidentin **Boris Jeltsin**in juuri ennen vuodenvaihdetta allekirjoittaman asetuksen mukaan Karjalan hallitus Petroskoissa saa käyttöönsä osan yritysten valuuttatuloista. Karjalassa toimivat yritykset saavat erityisesti vientituloja koskevia verohelpotuksia.

Jossakin määrin epäselvä asetus on Jeltsinin vastaus hänen puheilleen Kremlissä muutama viikko sitten käyneelle Karjalan tasavallan valtuus-

kunnalle. Se peräsi lupauksia, joita Jeltsin antoi toukokuussa Petroskoissa vaalikampanjansa aikana.

Petroskoin valtuuskunta lähti Moskovasta pettyneenä Jeltsiniin, joka oli kertonut "erehtyneensä" Petroskoissa. Nyt Petroskoissa taide- ja riemuja.

Asetus ei vielä poista kiistoja

Uusi asetus ei varmaankaan vielä poista kiistoja, mutta Karjalan tasavallan talousetuja se laajentaa. Asetus tarvitsee kuitenkin selvittäviä tuloksia.

Erikoiskohtelun saavat ne yhteisyritykset, joihin tehdystä sijoituksista vähintään 30

prosenttia on ulkomaalaisten tekemiä. Saman kohtelun piirin pääsevät osakeyhtiöt, joiden osakepääomasta venäläiset ovat maksaneet vähintään 30 prosenttia vapaasti vaihdettavina valuuttoina.

Nämä yritykset saavat täyden verovapauden Karjalan alueella syntyneestä yritysvuotosta viideksi vuodeksi siitä lähtien, kun voittoa aletaan osoittaa. Sen jälkeen voiton verotus on kymmenen prosentin seuraavien viiden vuoden aikana.

Karjalan hallitus Petroskoissa saa lisäksi oikeuden alentaa näiden yritysten voiton verotusta jatkossakin, jos niiden tuotannosta Karjalassa vähintään puolet menee vientiin.

Himalaja kasvaa edelleen

Mount Everest kasvaa.

Mount Everest ja muut Himalajan vuoriston huiput nousevat yhä korkeammiksi, yhdysvaltalaiset ja nepalilaiset tiedemiehet kertoivat uusien mittauksen jälkeen.

Tiedemiesten mukaan esimerkiksi 8,848 metriä korkea Mount Everest kasvaa vuosittain korkeutta 1-4 millimetriä. Osa Himalajan vuorista on kasvanut heidän mukaansa puoli metriä edellisestä, vuoden 1847 mittauksesta. Alhaalla laaksoissa virtaavien jokien aiheuttama eroosio on kuitenkin supistanut nousun käytännössä noin viiteen millimetriin.

"Toisin sanoen vuoret kasvavat ylöspäin samalla, kun laaksot putoavat alaspäin", Coldradon yliopiston geologian professori Roger Billham selvitti tilannetta.

Stasin uhrit saavat tietää ilmiantajansa

Saksan viranomaiset ovat avanneet entisen Itä-Saksan salaisen poliisin Stasin arkistot asianomaisille. Tuhannet entisen Itä-Saksan asukkaat kiirehtivät heti ottamaan selvää, kuka tai ketkä vakolivat heitä kommunistivallan aikana.

Täysin julkisia arkistot eivät ole vielä. Esimerkiksi toimittajat eivät pääse tutustumaan asiakirjoihin, joita on kerääntynyt yli 200 hyllykilometrin verran.

Nopeimmin arkiston tiedot avautuvat mm. entisille poliittisille vangeille, kansalaisoikeutensa menettäneille ja ikään-tyneille ihmisille.

Tavalliset kansalaiset joutuvat sen sijaan anomaan tietoja tähän asti salaisista arkistoista, sillä viranomaiset arvioivat

saavansa jopa yli 70,000 kyselyä kuukaudessa.

Arkistoja hoitava pastori **Joachim Gauck** muistuttaa kuitenkin uteliaille, että heidän kannattaa harkita tarkkaan tietojen hankkimista. Salaisista kansioista kun voi löytyä hyvinkin epämiellyttäviä tietoja, hän huomauttaa.

Vihreää puoluetta Saksan liittopäivillä edustava **Vera Wollenberg** sai äskettäin tietää aviomiehensä olleen Stasin vakoliija.

- Olisin mieluummin istunut vuosikautia vankilassa kuin saanut tämän hirvittävän tiedon, Vera Wollenberg sanoi.

Itä-Saksan turvallisuusministeriön Stasin palveluksessa oli yli 100,000 ihmistä ja arviolta jopa puolisen miljoonaa ilmiantajaa.

Suurin osa Italian liikkeistä maksaa mafialle

Yli puolet Italian kaupoista, ravintoloista ja baareista maksaa "suojelurahaa" mafialle. Järjestäytyneen rikollisuuden laajuus selviää uudesta tutkimuksesta, jota esiteltiin äskettäin Roomassa.

- Tilanne on vakava. Kauppiat eivät uskalla kertoa gangstereista poliisille, koska he pelkäävät kosta itseään tai perhettään vastaan, kertoi tutkimuksen tekijöihin kuuluva Patricia Vasconi.

Laajinta kauppiaitten kiristys on Sisilian pääkaupungissa Palermossa. Täällä mafian sydänalueella lähes kaikki kauppiat maksavat rikollisille "suojelumaksua."

Koreoiden johtajat tapaavat

Pohjois- ja Etelä-Korean presidentit **Kim Il Sung** ja **Roh Tae-woo** tapaavat maaliskuussa. Kyseessä on ensimmäinen jaetun maan johtajien tapaaminen.

Tapaamispaikkana lienee Kaesongin kaupunki, joka sijaitsee lähellä Korean niemimaan kahtia jakavaa rajaa.

- Vaikka ulkoiset voimat pakottivatkin meidät jakamaan niemimaan, meidän on niistä riippumatta yhdistyttävä oman viisautemme ja voimamme turvin, Roh Tae-woo sanoi uuden vuodenpuheessaan kansalleen.

Hän pyysi myös eteläkorealaisia valmistautumaan yhteen 70 miljoonan asukkaan niemimaahan, joka on toteutuksessa alkaneena vuonna.

Koreat allekirjoittivat joulukuussa hyökkäämättömyyssopimuksen, jonka tarkoituksena on päättää maiden välinen kylmä sota.

Ruotsilta miljoonien apu Pietariin

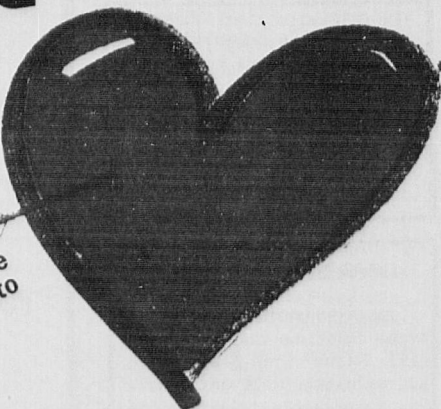
Ruotsalainen lähetystö matkustaa piakkoin Baltiaan ottamaan selvää, millaista apua Baltian maat tarvitsevat talven aikana. Lähetystöön kuuluu ulkoministeriön, kehitysyhteistyöviraston Sidan ja eri avustusjärjestöjen edustajia. Ruotsi on myös luvannut lähettää apua Pietariin 15 miljoonan kruunun (lähes \$3 milj.) arvosta.

Ruotsalaiset ovat saaneet Pietarin viranomaisilta luettelon elintarvikkeista, joista kaupungissa on suurin puute. Lääkkeiden lisäksi tarvitaan jauhoja, lihasäilykkeitä, soke-ria, kasvisöljyä ja lasten ruokaa.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

The right flight to Helsinki

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

Helsinki

COPENHAGEN AIRPORT

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. **For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES